

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.791

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Kapital in delo*

Težko je najti dva bolj nasprotujoča si sve-
tova, kakor sta danes delo in kapital. Izvor spora
je v zgodovinskem razvoju kapitalističnega gospo-
darskega reda, ki je izvršil ločitev dela in kapi-
tala, — veliko zlo našega gospodarstva, ki je
korenina vseh socialnih bojev. Zaradi te ločitve
med proizvodnimi sredstvi in med delom je ra-
zumljivo, da je med obema gospodarskima sestavi-
ninama prišlo do borbe, ko je prišlo do delitve
sadorov proizvodnje. Vsak izmed njiju zahteva vse
sadore zase.

Razumljivo, da socialna enciklika Pija XI.
ni mogla iti molče preko tako važnega socialnega
vprašanja, kakor je medsebojen odnos dela in
kapitala.

Papež najprej ugotavlja, da je kapital za-
dosti dolgo zahteval in dejansko žel večino sadorov
iz produkcije, ki ni bila samo njegova služuga.
Kapital je pobasal ves donos in ves dobiček, de-
lavcu pa je v obliki plače puščal komaj toliko,
da je za silo mogel životvoriti in dalje robotati
kapitalizmu. Po enostavnem naravnem zakonu gos-
podarstva se kapital vedno bolj kopiči v rokah
tistih, ki že itak razpolagajo z njim, medtem ko
isti gospodarski zakon obsoja delavca na položaj
večnega proletarstva, kjer ima komaj eksistenčni
minimum in je vedno na robu golega življenja.
»Ali naj se še kdo čudi, ako vstaja neogorčenejša
borba proti takemu naziranju in tako krivičnim
zahtevam?«

S temi besedami papež s polnim razumeva-
njem odobrava borbo delavstva za socialno pravi-
čnost in enakopravnost. V njegovih besedah je
tudi indirektno nakazano, da je bil kapitalizem
tisti, ki je prvi započel gospodarsko razredno borbo.
Na stran delavstva, ki je bilo prikrajšano v
svojih pravicah, je stopil tudi del intelektualcev.
Oboji so v svojem odporu proti krivičnemu kapi-
talizmu šli včasih predaleč in postavili trditve, da
po pravici pripada ves donos in dohodek iz pro-
izvodnje delavcem, razen onega malega dela, ki
je potreben za vzdrževanje in obnovo kapitala. Ta
nauk je bolj nevaren, kakor socialistična zahteva
po podržavljenju in podržavljenju produkcijskih
sredstev. Je kakor sladki strup, ki ga željno vsr-
kavajo vase preprosti duhovi.

Enciklika odklanja obe ekstremni naziranj
in obnovi znano tezo Leona XIII., da sta delo in ka-
pital drug na drugega navezana. Prvenstvo gre
vsekakor delu, ker »iz nobenega drugega vira ka-
kor iz dela delavnih izvira blagostanje narodov.«
Bogati narodi se morajo za svoje cvetoče blago-
stanje zahvaliti silni delavnosti vsega prebivalstva.
Toda vsa pridnost ne bi mnogo zalegla, ako bi
Bog-Stvaritelj ne položil v naravo naravnih do-
brin in sil, ki so na razpolago človeškim potreb-
am. Stvariteljno delo je baš v predelavi teh na-
ravnih sirovin. Kapital ne more izhajati brez dela,
a tudi delu je kapital potreben. Zato nobeden od
njiju ne more vseh sadorov izključno zase zahtevati.
Sadovi morajo biti med oba porazdeljeni.
Vendar je treba imeti v spominu Leonove be-
sede, da četudi so gotove dobrine podvržene za-
sebnosti lasti, ni s tem prenehala njihova prvenstve-
na naloga, da koristijo skupnosti. Množina zem-
skih dobrin je razen tega omejena in oni, ki jih
posedajo, ne smejo nikdar pozabiti, da so s pre-
moženjem združene socialne dolžnosti. Greši se
proti pravičnosti, ako en razred drugemu odreka
vsak delež na zemskih dobrinah.

Nato papež dobesedno nadaljuje: »Proti za-
konu obče pravičnosti greši tako sita buržuazija,
ki v navni brezbrzičnosti smatra za naraven in
zadovoljiv takšen red stvari, da njej sami vse
pripada, delavce pa odhaja praznih rok. — Greši
pa tudi oni proletarijat, ki je v svojem pravu ža-
ljen in razdražen in je zato v zasledovanju svoje
pravice postal enostranski, da smatra vse za delo
svojih rok in vsako premoženje in dohodek brez
dela brez ozira na njegov splošen družabni po-
men pobija in ga hoče odstraniti.«

Vsakemu svoji! Nikdo, ki ima sree na pra-
vem mestu, ne sme o tem biti v dvomu, da je
treba zemske dobrine boljše porazdeliti, kajti de-
jansko je danes tako, da je naravni red kršen,
ko malemu številu preveč bogatih stoji nasproti
brezštevilna množica, ki je brez vsakih sredstev.
Kako od pomoči tej socialni krivici, ki je v oči-
tnem nasprotju s pravičnostjo?

Delavstvo je treba rešiti proletarstva, to je
čij, za katerim stremi Pijeva okrožnica, kar je
nameraval že tudi Leon z »Rerum novarum«. Le-
onove smernice so se žal pozabile ali pa se jih
je namenoma zamočilo in se jih ni hotelo spro-
vesti v življenje. Toda danes je to tembolj po-
trebno, ker je beda delavskih mas, kakor jo je
gledal Leon radi tehnike in industrijskega gos-
podarstva danes zlasti v prej neindustrijskih drža-
vah in posebej še na dalnjem vzhodu strašno
narasla in zavzela neslutene dimenzije. Zalosten
položaj teh revežev vpije do neba. Pridružuje se
mu kmečki proletarijat, ki je potisnjen na naj-
nižjo stopnjo še možnega življenja in nima ni-
kake nade, da se prikljubi do koščka zemlje. Ob-
sojen je na večno proletarstvo, ako ne pride do
nudevčnih in temeljitih sprememb. Naj kdo ugo-
varja kakorkoli hoče, dejstvo, da živi velikanska
večina ljudi v bedi in da je le majhen krog tistih,
ki imajo do mala vse v rokah — govori dovolj
razločno, da so dobrine zemlje nepravilno in kri-
vično porazdeljene.

»Z vsemi silami je treba delati na to,« pravi
enciklika, »da bo v bodoče gospodarstvo tako ure-
jeno, da se bodo novoustvarjene dobrine le v od-
govarjajočem razmerju stekale k posejnim slo-
vencem.«

* Iz enciklike »Quadragesimo anno«.

Krinka je padla Besnenje fašistične mladine

Policija se ne gane

Rim, 1. junija. V odgovor na trditve fašistič-
nega tiska, da so se vesti o nasilju fašistov napram
katoličanom in katoliškim organizacijam pretrava-
le, ako niso bile povsem izmišljene, priobčuje
uradno vatikansko glasilo »Osservatore Romano«
dan za dnem v rubriki »Kronika« podrobna poro-
čila o fašističnih izgredivih v Rimu in po drugih
mestih v Italiji. Teh poročil kar ne bo biti konec
in v zadnji številki zavzemajo v listu kar tri stolp-
ce. Vatikansko glasilo podčrta, da so se po večini
nasilja izvršila v prito fašističnih organov, to je
milice in karabinerjev, ki so vsi mirno gledali ka-
ko podivjana fašistična mladina pretepa katoliške
akademike in dijakine, kako zasramuje duhovščino
in ruši katoliške domove. Neki član G. U. F. (Gruppa
universitaria fascista, kar pomeni fašistična
stilska vseučilišna skupina, je obljubil članu ka-
toliške akademske organizacije F. U. C. I. (Fede-
razione universitaria cattolica italiana), da ga bo
nastopal samo v demonstrativne namene. In res,
ko ga je našel na neki klopi, ga je tako pretepel,
da se mu je vili kri iz nosa in ust. Neki drugi
član katoliške akademske organizacije je komaj
stopil v družbi svoje sestre iz prostorov katoliške-
ga krožka, ko ga je napadla četa fašistov in ga
vprilo policije pretepla. Zadolbil je težke rane nad
očesom in zateči se je moral v bolnišnico. Isti
dan so bili trije drugi člani katoliške organizacije
napadeni, ko so zapuščali svoje krožke. Nanje je
navadilo 30 fašistov, ki so jim hoteli iztrgati znak
katoliških akademikov. Med katoliškimi akademiki
je bil tudi neki invalid, ki je tudi branil svoj
znak; tedaj je stopil k njemu rezervni častnik in
mu dejal, da mora biti vsakega invalida sram no-
siti katoliški znak. Kljub temu ni hotel invalid
izročiti znaka in fašisti so mu zato razbili naočnike,
ter mu zadali težko rano nad očesom. Nato so
prikazala milica, tej so sledili karabinerji, tod
od napadalec ni bil nihče aretiran. Okoli 10. ure
je okoli 10 fašistov v ulici Sv. Avgustina zgra-
bilo nekega mladega katoličana in ga vprilo ce-
lega kordona karabinerjev vlekl s seboj in ga
pretepli. Nesrečnejši je klical na pomoč, toda izmed
karabinerjev se ni nihče zganil. Uro pozneje so
pred katoliškim krožkom fašisti napadli tri kato-
liške akademike, ker so nosili katoliške znake.
Katoličani so se postavili v bran in vnel se je
srdit boj, tedaj pa so posegli ome milicniki in
sklicevali se na svojo uradno službo, smeli mlade-
ničem katoliške znake. Ko sta dve dijakini,
članici F. U. C. I. zapuščali vseučilišne z znakom
katoliške organizacije na prsih, so ju ustavili fa-
šisti in od njiju zahtevali znake. Ker je ena izmed
gospodičen branila znak z roko, jo je neki fašist
zgrabil za roko ter jo pričel tresti z vso silo.

Okoli 11. ure je 40 fašistov oboroženih z
»mangelom« (gorjača) vdrl v zakristijo cerkve
sv. Joahima, kjer je sedež raznih katoliških dru-
štev. V prostorih se je nahajala samo neka gos-
podična. Fašisti so med vzklili »Proč z duhovščino!«
in »Proč s papežem!« razbili vrata, okna, mize ter
vse slike, ki so krasile zidove. Pograbili so tudi
sliko sv. očeta, jo vrgli na tla ter poteptali. S se-
boj so vzeli razne dokumente in več izvodov »Osservatore Romano« ter vse zažgali na trgu. Ško-
la, ki so jo povzročili, znaša okoli 15.000 lir. Ho-
teli so vdreti tudi v prostore katoliškega krožka,

ki so pa bili zaprti. Okna so pričeli obdelovati s
kamenjem in pri tem so ranili vratarja. Svoje
čedno delo so vršili dobro uro in šele nato so pri-
šli pošasi orožniki na lice mesta.

Niti otrokom ne prizanašajo

Okoli 9. zvečer so vdrl v župnišče sv. Lov-
renca, ki se nahaja v papeževi palači »Cancellarie«
ter razbili vso napravo električne luči. Nekdo je
zagnal stol proti razpeli, ki je tresčilo na tla.
Župnik je prav v tistem trenutku poučeval otroke
»Civilta Cattolica«. S težkimi kladivi so razbili
vrata in umičili vso opravo, medtem tudi svete
podobe. Ko so fašisti vse to mirno izvršili, so se
prikazali mestni stražniki in karabinerji pod po-
veljstvom policijskega komisarja. Nekdo je med
njimi spoznal tudi človeka, ki je nekaj minut po-
prej pomagal fašistom pustošiti prostore tega ka-
toliškega časopisa.

Junaštva v Benelkah

V Benelkah je v ponedeljek okoli 9.30 zvečer
tolpa fašistov vdrla v palačo Morosini, kjer se na-
haja sedež katoliških društev. Od msgr. Scarpe so
zahtevali, da jim pokaže knjige. Ko se je ta zoper-
stavljala, češ, da ni tega obvezan storiti katerikoli
osebi, so ti pričeli vpiti: »Mi smo fašisti in to za-
dostuje. Pričeli so psovati duhovnika, nakar pa
je ta odvrnil, da je ponosen na svojo duhovniško
službo, čeprav ni nič drugega, kakor reven slu-
žabnik Kristusa, ki ne pozabi na svoje v težkih
trenutkih življenja. Ko je msgr. Scarpa hotel tele-

fonirati v zadevi fašističnemu političnemu tajniku,
je opazil, da so fašisti že prerezali telefonsko žico.
Fašisti so tedaj planili po prisotnih katoliških de-
jakih ter jih začeli tepsti. Tudi tu so razbili vso
upravo. Msgr. Scarpa je fašiste prosil, naj pustijo
v miru vsaj malčke, člane društva »Božje previd-
nosti«, ki so se nahajali v drugem lokalu. Fa-
šistična tolpa je tedaj zavpila: »Vse to nas nič ne
briga. Mi smo fašisti in mi moramo postopati!«
Ko se je čuvaj hotel fašistom upirati, so mu ti
dejali, naj bo kar pri miru, sicer ga vržejo v kanal.
Tudi v Paviji in v Astih so fašisti trgali znake
katoliški mladini. V Marinu so fašisti napadli od-
vetnika Angeluccija, ko je z drugimi katoličani od-
hajal z nekega sestanka.

Pred rimskim semeniščem so fašisti vpili:
»Proč s katoličani, Proč s sv. Očetom!«, Smrt sv.
Očetu!

Rim, 31. maja. Napetost med državo in Cer-
kvijo v Italiji je vsako uro večja, tako da se že
lahko govori o odkritem vojnem stanju. Papež je
včeraj zvečer sprejel deputacijo učiteljev in učem-
cev salezijanskega zavoda, katere je nagovoril ta-
kole:

»Zahvaljujemo se vam, da ste prišli v tej
uri k nam, da nas tolažite, v uri, ki je najžalost-
nejša, kar smo jih doživeli. Pozdravljamo vas kot
oče in kot rimski škof ter se vam zahvaljujemo za
vašo tolažbo v teh dneh, ko vidimo, da je bru-
talna nasilnost napadla ono, kar nam je najdražje,
to je Katoliško akcijo, in od nje razen tega oni del
Katoliške akcije, ki nam je najdragocenejši, to je
katoliško mladino. Seveda imamo pravico in dolž-
nost, sklicevati se na pogodbe in na obstoječi kon-
kordat ter uvesti primerne diplomatske korake.
Ni pa ne more ovirati rimskega škofa, da ne bi
povzdignil svoj glas. Pač nam lahko vzamejo ži-
vljenje, s tem pa nas ne bodo pripravili do molka.«

Papež je svoj nagovor končal s pozivom, naj
molijo zanj in za njegovo delo.

Hujskanje fašističnega tiska

V spoštovanju vere in morale je garancija za velikost naroda

Rim, 1. junija. »Lavoro fascista« nadaljuje
besno kampanjo proti Katoliški akciji in v do-
kaz svojih trditve, da je politična, navaja sle-
deči govor padovskega škofa Dalla Costa, ki
ga je imel spričo posvetnih oblasti ob jubileju
sv. Antona: »Svetnik, ki je z apostolsko odkri-
tostjo govoril vladarjem, pozivajoč jih, naj
svojih podložnikov ne zatirajo, vas uči, o oblast-
niki, da je vsaka oblast dana od Boga v prid
ljudstva in da morate zato biti zaščitniki tla-
čenih, protektorji revežev in branilci pravic
delavca, kmeta in najemnika. Upoštevajte, da
papež opozarja, da vam ne bo uspelo, uposta-
viti zaželjenega popolnega soglasja med raz-
nimi socialnimi razredi brez principov pravice
in krščanske ljubezni, ki izhaja iz vere in iz
morale evangelijev. Zato je vaša dolžnost, da
to vero branite in to moralo pospešujete. Le v
njej je garancija za velikost naroda in vsega
človeštva sploh.«

Te samo po sebi umevne besede škofa, ka-
tere ima vsak škof po svoji nadpastirski dolž-
nosti pravico naslavljanja tudi na oblasti, izrab-
lja fašistični organ v to, da hujška zoper Ka-
toliško akcijo. Pravi, da tistih srednjeveških
oblastnikov, o katerih je govoril sv. Anton,

danes ni več. Današnja država izvršuje indi-
vidualno in socialno pravico po lastnih zakonih
in ne potrebuje »vmešavanja zunanjih faktor-
jev. Solidarnost med razredi je uresničil fa-
šizem, radi česar ni potreba nobene katoliške
akcije na socialnem polju. Fašistična revolu-
cija je vpostavila popolno suvereniteto države,
radi česar so škofove besede čisto odveč.

»Lavoro fascista« napada dalje »Osservatore
Romano«, ker je le-ta o justifikaciji anar-
hista Schirruja poročal, da je bil od Tribunale
speziale obsojen na smrt pod obtožbo, da je
imel namen ubiti šefa italijanske vlade in da
je vrh tega ranil nekatere policijske agente.
»Lavoro fascista« to glasilu Vatikana silno
zamerja, češ da Schirru ni imel same namena
Mussolinija ubiti, ampak da je svoj atentat
zamislil v vseh podrobnostih in v to svrhu
pripravil orožje, ki ga samo zato ni uporabil,
ker je to preprečila njegova aretacija. Iz tega
sklepa »Lavoro fascista«, da se »Osservatore
Romano« solidarizira z onimi, ki hočejo fašiz-
em z nasilnimi sredstvi strmoglaviti!

Ta grda insinuacija fašističnega organa,
koje zlobni namen je naravnost otipljiv, je ka-
toliške kroge zelo razburila, ker se hoče narav-
nost italijanski katolicizem istovetiti z anar-
hizmom in sovražniki države.

V Milanu se je vršila demonstrativna seja
fašističnih vseučilišnikov, katerim je govoril
fašistični pravak Scorza, ki je ostro napadal Ka-
toliško akcijo. Dejal je, da se mora mladina
vzgajati po načelih fašizma v bojevitom duhu.
Govorniški podij je bil okrašen z zastavami
»neodrešene« Dalmacije.

Nov odločen govor sv. Očeta

Rim, 1. jun. tg. Papež je za danes dopoldne
sklical izreden kardinalski zbor, katerega so se
udeležili vsi kurijski kardinali in drugi v Rimu
bivajoči kardinali. Seja je trajala pod pre-
sedstvom papeža eno uro in pol. Ta izredna
seja dokazuje, kako resna je napetost med Va-
tikonom in Italijo. Zaenkrat še ni videti nobe-
nega izhoda. Širijo se govorice, da je papež pri-
pravljen odstopiti s svojega mesta, kar pa je
neutemeljena kombinacija.

O rezultatih izrednega sklicanja kardinal-
skega kolegija, ki je trajalo pod predsedstvom
papeža skoro do poldneva, še ni uradnih po-
ročil. Kakor se pa doznava, je papež v svojem
govoru, ki je trajal 40 minut, orisal sedanji po-
ložaj in pozval nato kardinale, naj izrečejo
svoje mnenje. Razni kardinali so se odzvali
pozivu, dočim so se drugi brez pridržka pri-
ključili zaključkom papeža. Debate se je po-
sebnost udeležil kardinal Gasparri, bivši držav-
ni tajnik, dočim so neitalijanski kardinali mol-
čali. Čuje se, da bo, dokler tekoča diplomatska
pogajanja še ne bodo dovedla do rezultata,
vatičanski organ opustil objavljanje inciden-
tov, izvzemši primere, v katerih bo »Osservatore
Romano« odgovarjal na osebne napade na
kardinale in prelato. To bi pomenilo, da bo
Cerkev poskušala vse, da bo preprečila na-
daljnjo poostreitev položaja. Nocoj nameravajo

Nj. Vel. kralj in kraljica, ki sta prišla v nedeljo v Zagreb, udeležiti se 200-letnice Kamenitih vrat.
Sprejem je bil nad vse veličasten.

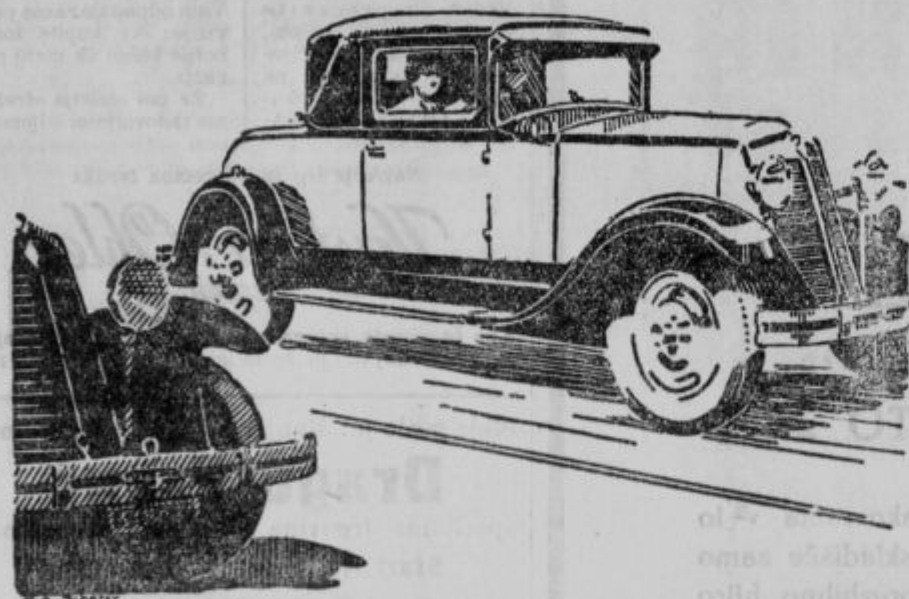
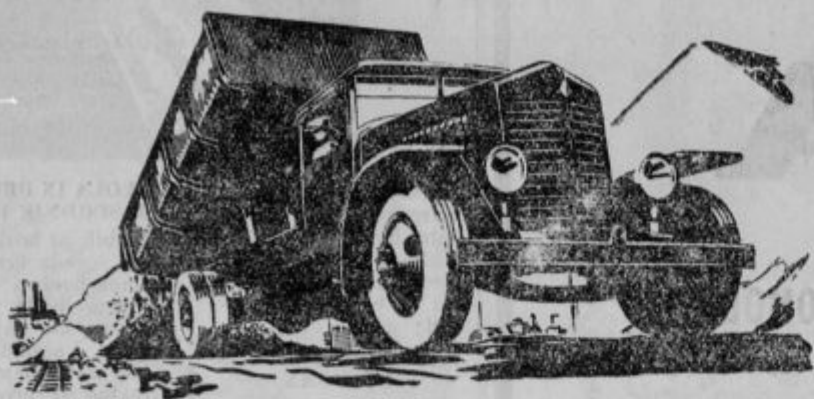
jem, a dotekale v široki reki delavstvu. Ne zato,
da bi delavec prenehel z delom — saj je človek
ustvarjen za delo kakor ptica za letanje — temveč
da bi s štedljivostjo pomnožil svoje imetje in bi
z umnim gospodarjenjem lažje in z večjo varnostjo
oskrbel svojo družino. Tako bi bila premagana
tista gospodarska negotovost, ki je bistvena ozna-
ka proletarstva, delavec ne bi bil več izpostavljen
golemu slučaju v preživljanju svoje družine in bi
imel pomirjajočo zavest, da njegovi preostali ne
bodo ostali nepreskrbljeni.«

Krasne besede o pravičnem odnosu med de-
lom in kapitalom zaključuje papež z odločnim po-
zivom: »Naj se pristopi že enkrat z vso odločenostjo
in brez nadaljnega zavlačevanja k izvršitvi! Naj
se nihče ne moti! Samo za to ceno bo mogoče
vzdržati javen red in mir človeške družbe proti
prevratnim silam!«

Poziv Pija XI. je kakor opomin ob 12. uri.
Ako ga človeštvo tudi topot presliši, bo njegova
usoda zapečatena.

POZOR!**AVTO-KUPCI****POZOR!**

ne nasedajte brezvestnim klevečnikom ali hvalivcem — temveč se predvsem sami prepričajte **pred nakupom** o kvaliteti avtomobila, katerega vam grajajo ali pa preveč hvalijo. To preizkušnjo vam nudi vsako generalno zastopstvo **RENAULT - AVTOMOBILOV** radevolje vsak čas brez obveze za Vas. Zato si oglejte »**RENAULT - E**« na velesojmu v paviljonu **G**, kjer se boste čudili cenam, ker novi **RENAULT-I** so **najcenejši**, **najtrpežnejši** in **najekonomičnejši** avtomobili svoje vrste.

RAZSTAVLJA**VELESEJMU
PAVILJON: G****RENAULT**

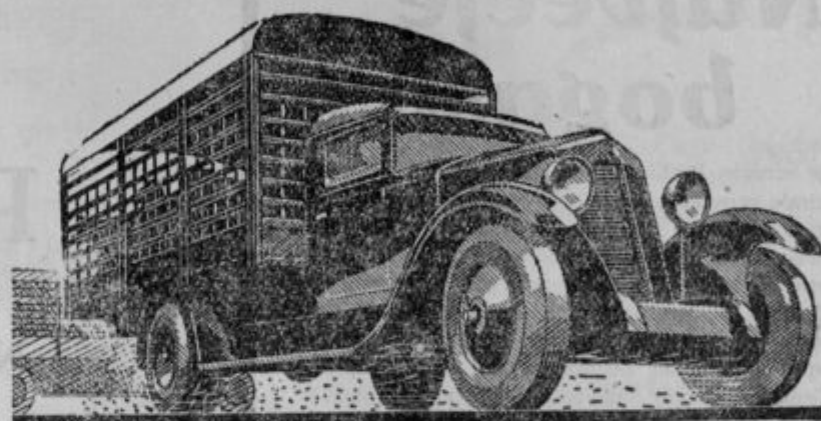
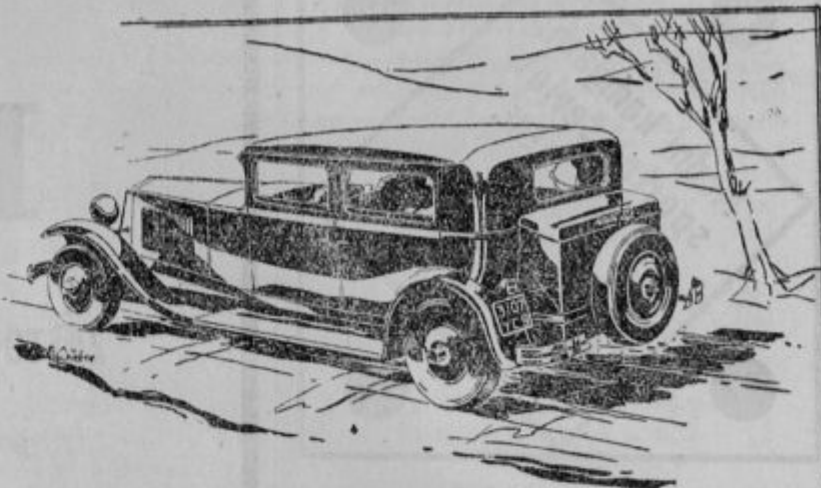
generalno zastopstvo

SIKOR dr. z o. z.**LJUBLJANA**

Cesta na Rožnik štev. 19

Telefon 26-02

Velika zaloga
AVTOMOBILOV
vseh vrst motornih
požarnih brizgaln in
vseh rezervnih delov

Oglejte si, zahtevajte poizkušnjo vožnjo in kupili boste „**RENAULT**“

Prodajo se

po zelo ugodno nizki ceni sledeči avtomobili:

Chevrolet odprt model 1928 Fiat tipa 507 limozina
Fiat tipa 509 limozina Renault 4 CV cabriolet
Renolt 6CV poltovorni in dva motor kolesa BSA 175 c
Dvovrstna Fordova limozina iz l. 1930.
Štirisedežni odprti „Itala“ v najboljšem stanju.

Na ogled pri

Ivan Kapelj, Ljubljana, Krekov trg št. 10

Opekarna, tovarna zarezanih stes-
nikov in zidakov

F. P. VIDIC & KOMP.

tovarniška zaloga stavbnega materiala

LJUBLJANA, Prešernova ulica 3

nudi po konkurenčnih cenah:

glinaste peči modernih oblik in modelov, kmečke peči,
štedilnike, bele email ploščice za obložitev sten - zarezane
stresnike, bobrove stresnike in zidake - samotno moko in
specijalne plošče za pekarske peči - samotne ali mozaik
plošče za tlakovanje cerkev, hodnikov itd. - cementne
plošče za tlakovanje - kameninaste cevi za stranišča,
cementne cevi, prvovrsten portland cement itd.

Birmanska darila

kupite poceni in dobro pri

**H. SUTTNER
LJUBLJANA 2**

Prešernova ulica št. 4

Lastna protokolirana

tovarna ur v Švici.

Razpošilja se na vse

kraje Evrope, Amerike,

Afrike, Avstralije in

Azije.

Velika zaloga ur z znam-

kami Glashütte, J. W. C.

Schaffhausen, Solvil, Omega, Longines,

Doxa, Omiko, Iko, Axo itd. Zahtevajte veliki

ilustr. cenik zaslonj in poštne prosto od

H. SUTTNER, LJUBLJANA 2

Polaganje parketnih podov in
vsa druga parketska dela izvrši
točno in solidno v mestu in na
deželi

Anton Bokal

Dobava in polaganje parketov

Ljubljana

Slomškova ul. 19

Telefon štev. 25-27

Rane in kožne bolezni

razpokline, brazgotine, srbež, izpuščaje, razjede
od potu in vlage, volka od hoje zlasti pri otrocih,
hraste, opekline in ozeblin zdravni in po redni
uporabi preprečuje splošno znana Bartuličeva

ZDRAVILNA MAST,

ki jo proizvaja in razpošilja stara, l. 1599 ustanov-
ljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlat-
ko Bartulič, Zagreb, Jelačićev trg 20. — Cena
skatlice 10 Din. — Dobi se v vsaki lekarni.

Restavracija-kavarna**A. Senica, Tattenbachova**

nudi cenj. gostom prvovrstno vino rizling liter 12 Din, silvanec sorti-
ranec 16 Din. Vedno sveže pivo iz sodčka. Nadalje nudi tudi najboljša
in okusna topla in mrzla jedila po zelo nizki ceni. Specialiteta: suhe
klobase, lastni izdelek, iz mednja (kible). — Na razpolago je prija-
zen paviljonček in lepo urejen senčnat vrt.

Telefon štev. 3493

Prodaja se nadaljuje!**Na novo je došlo!**

Creppe de Chine, francoski, v modnih	meter à Din	75.—
rozastih barvah		
Umetna svila najboljše vrste		17.—
Ostanki umetne svile		12.—
Damast platno za žimnice		23.—
Volneni deleni, novi moderni vzorci		24.—
Lanski vzorci		15.—
Bombažni deleni		6.—
Prima angl. štofi že od Din 150.— naprej		
Angleški sefirji la		17.—
Jugoslovenski sefir		9.—
Raye deleni, krasni vzorci za ženske obleke		12.—

Ženske in moške nogavice, žepni robci, po izredno nizkih cenah!

DRUŽBA COMMERCE -- LJUBLJANA

Tavčarjeva ul. 2, prvo nadstropje

Ce nas še niste obiskali, pridite in prepričajte se!

Pred nakupom si oglejte **MINA-kolesa** iz tovarne
STYRIA PUCH Automoto pri

M. NARDIN

mehanična delavnica
koles, šivalnih strojev in
gramofonov

LJUBLJANA

Poljanska cesta št. 31

V zalogi rabljena kolesa po najnižjih cenah, pnevmatika
in nadomestni deli.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA

D. D. V LJUBLJANI (MIKLOŠIČEVA CESTA 10)

TELEFON ŠTEV. 2057, 2470, 2979

Vloge nad Din 500.000.000.—

PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Šibenik,
Maribor, Kočevje, Celje, Sombor, Djakovo, Split.

Kapital in rezerve nad Din 16.000.000.—**Izvršuje vse bančne posle najkulantneje****Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tuzemstvu in inozemstvu**

Praznik v domu trpljenja

Ljubljana, 1. junija.

Zavetišče Sv. Jožefa na Vidovdanskim cesti je kraj, v katerem je trpljenje in vdanost v božjo voljo doma. Le molitev laika usodo mnogim, ki preživljajo dni svojega trpljenja v domu. Malokdaj prisije radost v ta dom. Včeraj v nedeljo pa je ta dom praznoval praznik, kakršnega si je želel že dolgih 30 let. Izpolnila se je namreč vroča želja in je Bog uslišal molitve številne družine zavetišča, namreč, da jim je dal primerno lepo in veliko kapelo. Na ta praznik se je zavetišče sv. Jožefa dolgo pripravljalo. Točno pred enim letom je nadškof dr. A. B. Jeglič blagoslovil temeljni kamen novega svetišča. Sedaj pa že stoji na dvorišču zavetišča krasna kapela že bolj podobna pravi cerkvi.

Pri kapeli so sodelovale številne znane in solidne ljubljanske ter druge trdnice. Stavbo kaple je zgradilo stavbeno podjetje Matko Curk na Mirju. Načrte pa je izdelal po navodilih zavetišča Curkov risar Furlan. Oltar je izdelal podobar P. Pengov. Kamnoseška dela je izvršila trdnica Vodnik, pasarska dela trdnica Ivan Kregar, obhajilno mizo trdnica Weibl, kleparska in instalaterska dela trdnica Ecker, klopi Praznik, električno napeljavo pa je izvršila trdnica Verbaj. Kip sv. Jožefa je prišel iz Pariza, kip Kristusa Kralja iz Monakove.

kip Marije pa je bil nad 25 let v stari hiralnični kapeli ter so ga sedaj povsem prenovili.

Obred posvečevanja.

O nedeljskih slovesnostih posvečevanja cerkve je poročal že včerajšnji »Slov. list«. V soboto zvečer sta bili hiralnica in kapela razsvetljeni. V noči na nedeljo so bile izpostavljene relikvije mučnikov sv. Kancijana in tov., katerih god je bil v nedeljo. Pri relikvijah je preživela družina zavetišča vso noč v molitvi.

Prihod knezoškofa je bil napovedan ob 8 zjutraj. Knezoškofa je pričakovala vsa družina zavetišča, akademik Rovar pa je pozdravil škofa s primerno deklamacijo, v kateri je izrazil veselje samostanske družine, da se je izpolnila vroča tridesetletna želja. Knezoškofa sta spremljala ravnatelj Jagodic in tajnik Mervc, slovesnosti pa je prisostvovala tudi vsa duhovščina cerkve Srca Jezusovega.

Posvetitev kapele.

Sledil je nato dolg in zelo lep obred posvečevanja kapele. Pri sotoru z relikvijami so škof in duhovniki odmolili spokorne psalme. Nato je škof pred vrati kapele pokleknil in molil litanije vseh svetnikov. Zatem je blagoslovil sol in vodo ter pokropil sebe in ljudstvo, nato pa še trikrat okoli kapele in blagoslovil stene nove kapele. Med tem je knezoškof trditelj, da je

pastirsko palico na zaprta vrata in s prelepimi besedami zahteval, naj se odpro, odgovarjal mu je pa dijakon v cerkvi. Po tretjem klicu so se vrata odprla, knezoškof pa je z asistenco stopil v cerkev. Sredi cerkve je škof pokleknil, poklical sv. Duha in molil litanije. Nato je knezoškof sredi cerkve v pepel napisal latinsko in grško abecedo v obliki križa sv. Andreja, znamenje, da so v cerkvi združeni vsi narodi. Zatem je knezoškof blagoslovil vodo, sol, pepel in vino ter zaznamoval oltarno ploščo z blagoslovljeno vodo na štirih oglih. Pokropil je cerkevna tla in izlil posvečeno vodo sredi cerkve na štiri strani sveta. Sledila je slovesna prefacija. Zatem so v slovesnem sprevedu prinesli v novo cerkev relikvije sv. Kancijana in tov. in zazidali v menzo. Pevski zbor je med tem krasno prepeval antifone o svetih mučnikih. Knezoškof je nato mazilil ploščo na sredi in na štirih oglih, dvakrat z oljem za katehumene in enkrat s sv. krizmo. Zbor je med tem prepeval psalme. Zatem je pomazilil knezoškof s sv. krizmo dvanašter križev na cerkvenih stenah. Na oltar pa je položil pet zru kadila v podobi križa in križec iz voščenih svečic ter oboje prižgal. Škof je nato mazilil oltar spredaj na čelu in na oglih, s čimer je bilo posvečevanje kapele zaključeno. K sklepu je presvetil v daljšem govoru pojasnil obred posvečevanja in nato daroval sv. mašo. Tako med posvečevanjem in med sv. mašo je krasno prepeval ad hoc sestavljeni pevski zbor. Po sv. maši je domača duhovščina v spremstvu hiralniške družine in vernikov prenesla presv. Rešnje Telo iz stare kapelice v novo kapelo. Z blagoslovom so se dopoldanske slovesnosti zaključile. V Ljubljani je bilo to po dolgem času — po posvetitvi rakovniške cerkve — prvo posvečenje nove cerkve.

Opoldanski odmor je knezoškof izbral za to, da je obiskal sobe hiralcev ter se z mnogimi hiralci prijazno razgovarjal.

Ob 3 popoldne so bile slovesne litanije kot sklep smerničnih pobožnosti. Po litanijah pa je knezoškof obiskal dijaško prireditev v hiralniški dvorani in se okoli 5. ure poslovil od hiralniškega vodstva.

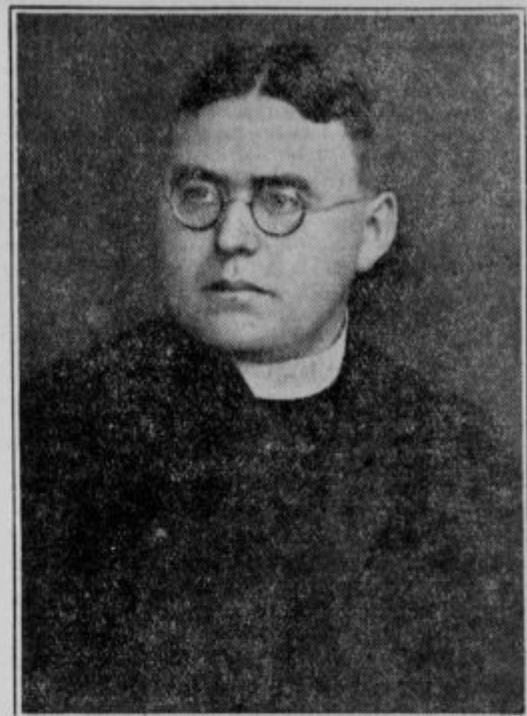
Prelepo slovesnost so počastili s svojo navzočnostjo med drugim č. gg. province, predstojniki usmiljenih sester ter gg. dekan univerze dr. Serko, zavodov hišni zdravnik dr. Gregorič in vodja umobolnice dr. Göstl.

V vsem zavetisti je ves dan vladala seveda velika radost. Kapela je bila ves dan polna hiralniške družine in drugih vernikov iz okoliških ulic. Pripomniti pa moramo, da pomenja nova kapela veliko breme, ki si ga je vodstvo zavetišča naložilo. Plačano je namreč le majhen del gradbene vsote. Zavetišče pa upa na pomoč božjo in sv. Jožefa ter na odprta srca vernikov.

Instalacija novega stol. kanonika dr. Mirta

Maribor, 2. junija.

Včeraj dopoldne se je vršila v tukajšnji stolnici slovesna instalacija novega stolnega kanonika dr. Jožeta Mirta. Ob sedmih je bil slovesen vzhod v stolnico, nakar so sledili instalacijski obredi, ki

jih je ob asistenci opravil prevzvišeni vladika dr. Andrej Karlin. Po svečani prisegi novoinstaliranega stolnega kanonika in izročitvi kanoniških insignijev je bila slovesna sv. maša, ki jo je daroval novoumeščenec in ki se je zaključila z zahvalnico. Novi stolni kanonik lavantinski je doma iz Rajhenburga, kjer je bil rojen dne 3. februarja 1894; mašniško posvečenje je prejel dne 2. julija 1916, nakar je do leta 1923 služboval v Konjicah kot kaplan in vikar, ko je avgusta meseca tega leta postal ravnatelj tukašnjega dijaškega sešenišča, za katerega procvit si je pridobil izredno veliko zaslug. Naj bi delovanje novega stolnega kanonika spremljal vsepovsodi božji blagoslov!

Kolesarska nesreča na Vačah

Vače pri Litiji, 30. V.

Davi 30. maja ob 6. se je pripetila v Boltovev klancu na Vačah težja nesreča. — Po klancu je peljal z vozom posestnik Vrhovec, — za njim je pa po klancu navzdol pripeljal z veliko naglico kolesar — izletnik iz Zagreba. Ker kolesar ni poznal opasne strmine tega klancu, se je zalezel z vso silo v Vrhovev voz, in ni dosti manjkalo, da bi ne bil obledel mrtev. Kolesar je dobil težje poškodbe na glavi, zlasti okrog levega očesa iz po čelu, kjer mu zija globoka rana, — in pa na desn. nogi. — Dobrosrčni Vačani so mu za silo izprali in izčistili rane, ga za silo obvezali in peljali k zdravniku v Litijo. — Svoječasno smo imeli na Vačah »malo lekarno«, v trgovini F. C., katero je vzdrževal zagorski zdravstveni zastop. — Danes žalibog tega ni več! V slučaju nesreče ni na razpolago niti najnujnejših desinfekcijskih sredstev, le karna in zdravnik sta pa v 2 uri oddaljeni Litiji. — Za take slučaje bi bilo nujno potrebno, da zdravstveni zastop v Litiji zopet obnovi na Vačah majhno domačo lekarno, kjer bi ponesrečenec našel prvo pomoč.

S tekme Ilirija Gradjanski: Malič, vratar Ilirije, se je posebno izkazal z lepo in gotovo igro. Slika kaže Maliča, kako ustavlja nevaren napad zagrebškega nogometnega kluba Gradjanskega.

Prijateljstvo med živalmi

Ljubljana, 1. junija.

Med hrupom in šumenjem ter vsemi možnimi atrakcijami, ki jih nudi sedanji velesejem obiskovalcem, bi svetovali vsakemu ljubitelju idile in domačnosti, da poišče na zabavnem delu razstavišča tudi skromen šotor, v katerem je nameščena prav simpatična menažerija. Prijetno je presenečen vsakdo, ki sicer takim potujočim menažerijam ne zaupa dosti. Ta menažerija je last tudi pri nas že znanega ljubitelja živali g. Veberiča iz St. Vida ob Glini na Koroskem. G. Veberič je sijajen vzgojitelj živali in kdor obišče to menažerijo, takoj spozna, da on živali ne dresira, temveč jih vzgaja.

Med mnogimi živalmi in pa med človekom je običajno neko nezaupanje, če ne že sovražstvo. Ali to sovražstvo ni neodpraviljivo in celo v marsikateri divji zveri more človek z lepim postopanjem vzbuditi čut udanosti in naklonjenosti. Pa tudi med živaljo in živaljo vladajo sovražstva, ki pa se dajo prav tako odpraviti.

Menažerija g. Veberiča ni velika, vsaj ta, kakor jo razstavlja sedaj v Ljubljani. Je pa zanimiva, bodisi po redkosti živali, ki jih ima, bodisi po povsem nenavadnih vzgojstvih, ki jih je g. Veberič v teh živalih vzgojil.

V veliki kletki je n. pr. odrasla levinja, z njo pa so v isti kletki v najlepšem sožitju opica mandril, kratek psiček in dve lisici, torej same živali, za katere smo se že v šoli učili, da se med seboj nepopisno sovražijo, toda v tej kletki je to vse obratno. Levinja ne kaže prav nič poželjenja, da bi napadla svoje štiri tovariše v kletki, mandril pa ji prav ponižlavo leži na hrbtu in jo draži, zakar pa se levinja ne zmeni. Opica se naveliča svoje igre in skoči ter se premetava po krogih in drogih v kletki kakor najboljši akrobat. Pristopi gospa. V naročju ima sladkarije. Pokliče levinjo: »Pauks!« Levinja priteče, pa že je opica pred njo. Gospa pomoli kosček torte levinji v žrelo, levinja že zagradi za kosček, ali opica je spretnejša. Izpred zob ji ga izmakne, s spretnostjo, ki bi osramotila vsakega žeparja. »Barabale« nahruji gospodinja opico, vendar gospa sama spozna, da je povsem nemogoče krmiti levinjo s sladkarijami, dokler je opica tukaj. Levinja pa se niti ne zmeni za opico, niti s šapo ji ne podeli zaslužnega nauka, ker je že navajena vse norčarije svojega opičjega prijatelja. Obe lisici in pes pa oddalec gledajo, kako se opica sladka s torto. Njim trem ni za to. Pride gospodar in vstopi

V Šiško se je vozilo 10.000 oseb

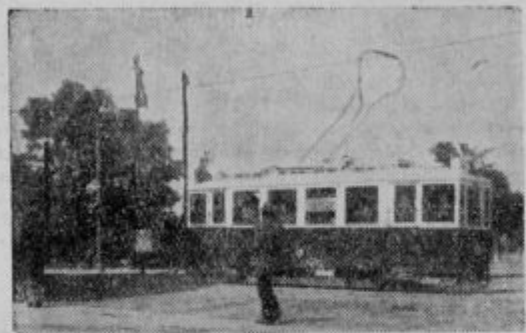
Novi tramvaj vozi

Ljubljana, 1. junija.

Po tridesetih letih je storila Ljubljana mogočen korak naprej v razvoju prometa, ki bo vezal vedno bolj rastočo Ljubljano z bližnjo in daljno okolico. Včeraj je bila namreč odprta novozgrajena tramvajska proga v Šiško, ki bo s tem postala še bolj trdno neločljiv del Ljubljane.

Otvoritev

Ze v petek in v soboto so se vršile ponoči pokusne vožnje izpred glavne pošte do mitnice v Šiški, ki so dokazale, da deluje transformatorska in usmerjevalna postaja na Bleiweisovi cesti popolnoma v redu in da vozijo novi vozovi brezhibno. Včeraj pa so se zbrali pri transformatorski po-

Tramvaj vozi proti velesejmu.

železniške družbe, na kratko objasnili delovanje transformatorske in usmerjevalne postaje, nakar so šli vsi gostje v Selenburgovo ulico, kjer so čakali vsi štirje vozovi na svojo prvo pot v Šiško. V prva dva voza so sedli gostje in se odpeljali do konca proge v Šiški, kjer je bila v gostilni pri Kmeju pripravljena južina, pri kateri je bilo več govorov.

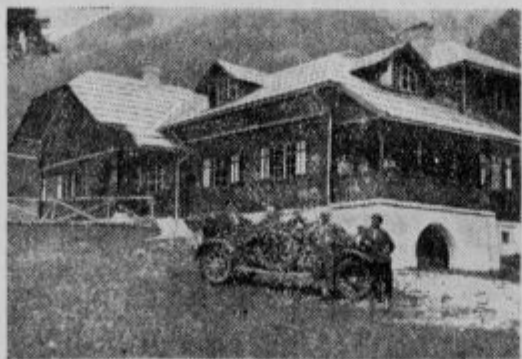
Medtem so začeli obratovati vsi štirje vozovi na novi progi s šestminutnim presledkom, dočim vozijo na stari progi vozovi vsakih sedem minut. Občinstvo je seveda navdušeno z vso silo nanje in prvi vozovi, ki so vozili v Šiško in iz Šiške, so bili natrpani, kar se je le dalo. Dasi imajo po predpisih 20 sedežev in 26 stojšč, se je vozilo skoraj do sto oseb na enem vozu. Večina potnikov se seveda ni peljala iz potrebe, ampak samo iz radovednosti. Ko so se pripeljali do konca proge v Šiški, so kar obsedeli v vozovih in se peljali nazaj v Selenburgovo. Zato je tudi razumljivo, da je bil promet na sicer samo štirih vozovih, od približno 10 naprej do noči ogromen. Štirje vozovi so namreč prevozili včeraj okrog 10.000 potnikov.

Danes pa vozi tramvaj že zares in je kljub temu ves čas poln. Pač pa opazamo med časom ob tričetrt na 12 in pa ob četrti na 3 stalno velikansko gnečo in prav isto pa zvečer po 6. Prav zato bi bilo dobro, če bi se v tem času priklenili na nove vozove priklopni vozovi, kar bi izgledalo sicer smešno, kakor bi bila slon in osele vprežena v en voz, a potrebno je.

Prvi avtomobil v Kamniški Bistrici

Kamnik, 31. maja.

Z avtomobilom v Kamniško Bistrico! Kdo bi to verjel? Pa je le res. Pred dnevi je neki ljubljanski avtomobilist poskušal priti v Bistrico, pa se mu ni posrečilo. V petek, 29. maja pa je poskusil g. Franc Fajdiga iz Kamnika. Z njim so bili še gg. Maks Koželj, Tomo Homar in Maks Fajdiga. Krenili so po vozi pot, do Konjskega potoka, kjer so pravkar pričeli graditi cesto, še prav dobro gre, saj do tu je prišlo že več avtomobilov. Naprej pa je pot težavna, zlasti v strmih serpentinah nad Galerijami. Tu so morali avtomobil podpirati, da jim ni zdrvel navzdol in strmoglavil v prepad.

Najtežje pa so premagali strmi klance pred Kraljevim hribom, na takozvanem Počivalcu. Tudi od Kopsiše naprej pot ni lahka. Čeprav je lepa in slozna, je vendar za avtomobil preozka. Toda avtomobil je pod večšim vodstvom g. Fajdige premagal vse težave in z veseljem popotanjem in trobljenjem ob pol 1 popoldne pozdravil izvirke Bistricke.

Oskrbnik in gostje v Bistrici so se nemalo začudili, ko so zaslišali oddaljeno trobljenje, še bolj pa, ko je avtomobil privozil pred kočjo. Ko so se kamniški avtomobilisti odpeljali, so se zopet vrnili na težavno pot in proti večeru so z okrašenim avtomobilom v triumfu privozili v Kamnik.

staji ob pol 9 člani upravnega sveta Splošne maloželezniške družbe z načelnikom dr. Otonom Fettichom na čelu, kjer so sprejeli na otvoritev prihajajoče goste, zastopnike banke uprave, mestne občine, državnih železnic, podjetja Siemens-Schuckert, tvornice vagonov v Brodu na Savi, okrajnega glavarstva za ljubljansko okolico in zastopnike tiska.

Goste je pozdravil predsednik Maloželezniške družbe dr. O. Fettich z daljšim nagovorom, v katerem je obrazložil pomen današnje svečanosti. Maloželezniška družba je s tem izvedla prvi del svojega gradbenega programa, preskrbeti ljubljani modernih, udobnih, cenjenih in varnih prometnih sredstev, ki bodo vezala mesto s periferijo in bližnjo okolico. Posrečilo se je otvoriti to progo v manj kakor osmih mesecih. Da je šlo to delo kljub vsemu tako hitro izpod rok, gre v prvi vrsti zahvala mestni občini. Zahvala pa gre tudi vsemu izvršujočemu tehničnemu osebju in delavstvu, ki je s svojimi žulji zgradilo to progo. Predsednik se je nato zahvalil v nemškem jeziku inženierem, monterjem in delavcem podjetja Siemens-Schuckert za njihov trud in delo pri gradbi te proge. Nato je nadaljeval: V par tednih bo dokončana tudi delna proga Vič—glavna pošta, ki bo še junija meseca otvorena. Čez poletne mesece pa se bo gradila proga v St. Vid, ki bo, če Bog da, izročena prometu v jeseni. S tem bo zaključen gradbeni program družbe za letošnje leto. Drugo leto namerava družba obnoviti staro progo, kar bo povzročilo mogoče še več težav do gradba proge, ki se otvarja. V letu 1933 pa bo skušala družba zvezati Ježico in Sveti Križ z mestom. Za to potrebni načrti se že izdelujejo in če bodo še finančna sredstva na razpolago, bo gradba teh novih prog gotova stvar. Da bo dobila gradba novih prog nov pogon zlasti v absolutni rentabilnosti sedaj otvorene proge, je jasno. Bolj kot vse druge zveze mesta z okolico, pa bo tramvaj povzročil razširitev mesta na periferijo in bo tako brez dvoma eden najvažnejših faktorjev, ki bo doprinesel največ k razvoju velike Ljubljane.

Nato je ing. Zenko, tehnični vodja Malo-

fašisti prirediti velike manifestacije pred Palazzo Venezia.

Rim, 1. junija. tg. Kriza med Vatikanom in italijansko vlado se je na novo poostila. Papež je imel pomemben oster nagovor na skupno romarjev, v katerem je izjavil: »Videti je sadove mladinske vzgoje, ki niti ni krščanska niti ne odgovarja pravosti, ker se mladina zaveja k sovražstvu in nasilnostim. Mi smo najprej čakali, ali se bo zopet obnovila verska vzgoja, toda z levico so razrušili, kar so začeli z desnico. Ker imamo pravico in dolžnost, sklicevati se na obstoječe pogodbe in na konkordat, katerih določbe so se kršile, moramo pokazati vsemu katoliškemu svetu, da so se stari potrebni koraki in da je rimski škof protestiral proti tem dogodkom. Lahko nam vzamejo življenje, ne bodo pa nas prisilili k molku. Razrušili so in uničili vse, kar je naše sree najbolj razveseljevalo, to je božje sree, katerega zastopamo na zemlji. Vse to se je pripravljalo in dovolilo. Začelo se je z bojem v listih, z obrekovanji in žalitvami, nato so prišle puščene demonstracije, ki so že popolnoma podobne nesramnosti, ter je prišlo tudi do prelivanja krvi. Pri tem so vedno množice napadale manjšino. Tako se je po vsej Italiji začel

pravi vihar proti kat. akciji

z napadi, konfiskacijami, zakonito utemeljenimi ropi, in vse to v naše največje presenečenje, ker so nam še večer izjavili po našem nunciju, da nam nimajo ničesar povedati. Papež je omenil svojo prvo okrožnico, v kateri je sam sprožil spravo in poravnavo, datje naslednjo okrožnico, v kateri omenja posebno Italijo, in svoje pastirsko pismo milanskemu kardinalu, v katerem je še enkrat ponudil roko k miru in sodelovanju, in končno zadnjo okrožnico, v kateri je navedel vzorno kooperativno ureditev v Italiji. Nato je nadaljeval:

„Sedaj ve ves svet“

kako so postopali z nami ravno tam, kjer je govorilo naše sree in o politiki ni moglo biti govora. Toda ne bojte se, mi ostanemo pri vas, danes in do konca sveta. Če vprašate, kaj je storiti, odgovorjam: Poslušajte svoje škole in duhovnike, ki skrbijo za vaše duše in ki vas ljubijo, ker jih podpirate. Bodite složni v krščanski ljubezni do bližnjega, skromni in ponižni in odpustite svojim obrekovalcem in zasledovalcem.

O papežu samem govorijo ljudje, ki so ga videli zadnje dni, da so ga dogodki zelo potrlili. Od kar se je posvetil konflikt, papež skoraj ni več ne je. Pri govorih je videti, kako težko govori in kako s težavo išče besed ter obenem zadržuje solze. Nerazpoloženje v Vatikanu je prišlo do vrhunca, ko je italijanske policijske oblasti zaprle društvene hiše katoliške akcije, dasi so bile že pod vodstvom škofov. Ker po konkordatu škole zapri-sega italijanska vlada, je Vatikan s to svojo odredbo predpostavljala, da bo hujkanje prenehalo. Sedaj pa so napadi naperjeni že manj proti vodstvu katoliške akcije kakor pa proti škofom. Odgovora z italijanske strani pa še ni. Neugoden odgovor bi utegnil izzvati odpoklic papeževga nuncija, kar bi pomenilo prekinitev diplomatskih odnosov in začetek kulturnega boja v Italiji. Kakor se čuje po vesteh, ki so prišle pozno ponoči, je

italijanska vlada začela umik

in zopet dovolila odpreti nekatere društvene lokale, potem ko je zaplenila tamkajšnji material.

Milan, 1. jun. tg. Tudi v Milanu so zaprli lokale katoliške akcije. Pričakuje se, da se bo v Rimu izredni ministrski svet bavil s položajem in da bo danes razpuščena tudi Zveza katoliških študentov.

Rim, 1. junija. tg. Šele danes zvečer je bilo italijansko prebivalstvo z uradno objavo obveščeno, kar so v inozemstvu že davno vedeli, da so po naredbi notranjega ministrstva razpuščene vse organizacije katoliške akcije, ki niso direktno pod vodstvom fašistovske zveze. S tem je tako rekoč premirje, ki se je pričakovalo po izrednem sklicanju kardinalskega sveta, zopet onemogočeno. Dokler razpust katoliške akcije ni bil objavljen, se je še lahko računalo s tem, da bo odredba prekinjena ali da bo vsaj omiljena. Najbrž je intrinsegenca papeža in efekti neustrašenih izrazov v papeževem govoru povzročila pri Mussoliniju tako reakcijo.

Vse procesije izven cerkva prepovedane

Rim, 1. jun. tg. Uradni komunikacije Osservatore Romano poročajo, da so na sestanku kardinalov soglasno najostreje obsodili postopanje italijanske vlade proti katoliški akciji in insulte proti papežu. Kardinali so papežu zagotovili svojo neomajno udanost in svoj brezpogojni pristaneč. Ob enem se objavlja, da se zaradi nastalih razmer prepovedujejo vse procesije izven cerkva. Ta odredba bo sedaj tudi široko italijansko javnost opozorila na resnost položaja, posebno ker je ravno poleti več cerkvenih slovesnosti, tako posebno procesije na prostem in z velikim sijajem. Mnogi kardinali so danes demantirali vesti rimskih listov, češ, da se ne strinjajo s sv. očetom, tako tudi kardinal Gasparri. Rimski duhovniki so poslali papežu brzojavko, v kateri izjavljajo, da so pripravljeni dati za papeža tudi svojo zadnjo kaplo krvi.

Pariz, 1. jun. tg. V Rouenu je ob priliki 500-letnice Ivane d'Are zaradi konflikta, ki je nastal med katoliško akcijo in italijansko vlado, mnogo nadškofov in škofov iz Francije, Anglije, Belgije, Kanade, Poljske in drugih držav, med njimi tudi kardinal Bourne, poslalo papežu protestno in simpatično brzojavko. Tudi francoska katoliška akcija je poslala papežu protestno brzojavko.

Dunajska vremenska napoved. Počasi se bo zjasnilo. Dežja bo le še malo. Postalo bo topleje.

Dr. Igor Tavčar

specijalist za notranje bolezni
Ljubljana, Breg št. 8
ne ordinira od 4. do 16. junija t. l.

Nj. Vel. kralj med kmeti

Sesvete, 1. jun. AA. Danes popoldne ob 3.10 je prispel semkaj na vožnji v Hrvaško Zagorje Nj. Vel. kralj s spremstvom. Prebivalstvo je nenavadno navdušeno sprejelo svojega kralja. Manifestacije so bile spontane in v mnogih obeh kmetov in kmetie so se videle solze veselja. Šolski otroci in nekaj tisoč prebivalstva iz vseh bližnjih krajev so priredili Nj. Vel. kralju navdušene manifestacije, ko je prispel v Sesvete. Ob prihodu ga je pozdravil načelnik sesvetske občine Vilko Pavlinič s temle kratkim nagovorom:

Veličanstvo! Današnji dan pomeni srečo za prebivalstvo tega kraja, kjer kot načelnik te velike občine morem pozdraviti Vaše Veličanstvo. Tu smo se zbrali iz raznih poklicev, največ pa nas je kmetijskega prebivalstva, ki je dolžno največjo zahvalo Vašemu Veličanstvu, ker ste ga za svojega vladanja rešili suženjstva in mu dali svobodo. Kajti prej se je vsakdo bal stopiti pred gospoda, zdaj pa navdušeno in pogumno stopajo ljudje pred svojega kralja in mu navdušeno kličejo: Živel kralj!

Burni vzkliki: Živel kralj! so sprejeli to dobrodošlo občinskega načelnika. Nato je pevsko društvo »Nada« zapelo himno.

Vladar se je razgovarjal z otroci in kmeti, potem pa se je med navdušenim vzklikanjem zbranih ljudi obrnil, da nadaljuje svojo pot. V Sesvetih je bilo prebivalstvo silno navdušeno nad kraljevim obiskom.

Zagreb, 1. jun. AA. Danes ob 11. dopoldne so bili na dvoru sprejeti v avdienco dr. Milan Srškič, dr. Stanko Šibenik, Nikola Precca, Mirko Neudorfer in ban savsko banovine dr. Ivo Perović.

Zagreb, 1. jun. AA. Danes popoldne ob pol 4 so se začele velike svečanosti ob otvoritvi igrišča A. T. K. v Zagrebu pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije. Po otvoritvi se začne medmestna teniška tekma Bukarešta : Zagreb. Danes bosta v singlu nastopila Kantakuzen in Schaeffer, Bunca in Franjo Kukuljevič. Po končanih igrar bo na igrišču zabava s plesom.

Prvi tekmi sta se takole končali: Kukuljevič je zmagal nad romunskim prvakom Buncom 6 : 1, 6 : 4, 6 : 1. Schaeffer pa nad Rumunom princem Kantakuzenom 6 : 3, 6 : 2, 6 : 1. Prvi dan medmestne tekme se je torej končal 2 : 0 za Zagreb.

Krapina, 1. jun. AA. Na potu po Hrvaškem Zagorju je prispel Nj. Vel. kralj v Krapino ob 18. Med potjo so ga pozdravljali slavoloki z napisi: »Nas si, kralj, mi pa smo tvoji!« »Živel kralj!« »Živela Jugoslavija!«

V Kašini, ki je prva večja občina po Sesveti, so kmetovalci prosili vladarja, naj bi se jim olajšalo prodajo vinskega pridelka. Na slavoloku v Kašini je bil napis: »Dobro nam došel, mili naš kralj!« »Živela Jugoslavija!« Kralj je takoj pristopil k seljakom in k občanom, in segel v roke in se zanimal za njihove tegobe.

Nato se je Nj. Vel. kralj zanimal za šolske razmere. Ljubka deklica je pozdravila kralja s prisrčno deklaracijo in mu izročila cvetje. Kralj je otroka poljubil in pobožal. Nj. Vel. kralj je opazil mlado ženo, ki je nosila dojenčka na rokah. Kralj je pristopil k njej, vzela dete v roke in ga pobožal. Seljake je kralj izpraševal, kje so bili v vojski.

Vzhodni Locarno

Pogajanja med Francijo in Sovjeti za varnost poljskih mej Nemčija razburjena

Köln, 1. jun. d. »Kölnische Zeitung« poroča iz Berlina, da je bila nemška vlada poluradno obveščena, da se vršijo pogajanja med Rusijo in Francijo za ureditev trgovinskih odnosov. List pristavlja, da ne gre samo za pogodbo gospodarskega značaja, ampak da je Francija stavila svetovnem predlog, naj sklene neke vrste vzhodni Locarno, s katerim bi se sovjeti zavezali spoštovati nedotakljivost poljskih mej. »Frankfurter Zeitung«, ki prinaša isto novico, javlja, da je Francija vodila pogajanja s sovjeti že več kot dve leti, toda da ni mogla priti do kakih uspehov, ker sovjeti niso nikakor hoteli pristati na pogodbo, ki bi bila tudi politična. V Zenevi, ko je zasedal svet Zveze narodov, se je po informacijah frankfurtskega dnevnika zelo opazilo, kako ostentativno je francoski zun. minister dvorjani sovjetskemu delegatom in kako pogostokrat se je sestel z Litvinovom še potem, ko je slednji napravil svoje silovito ponudbo gospodarskega pre-

mirja. Iz tega sklepajo nemški listi, kakor oba zgoraj imenovana, da hoče Francija na vsak način porušiti s pogajanjmi tudi iz političnih razlogov, ker bi bilo zelo koristno, piše »Kölnische Zeitung«, če bi Francija mogla Nemčijo izolirati tudi od sovjeto, ter pridobiti sovjetski podpis na pogodbo, ki bi ščitila poljske zapadne meje.

Berlin, 1. jun. d. V vladnih krogih izjavljajo, da so informirani o pogajanjih, ki tečejo med Francijo in med sovjetsko republiko. V istih krogih smatrajo, da ne gre za resen poskus od francoske strani podvesti kaj, kar bi škodovalo nemškemu interesom. Nemška pogodba z Rusijo prénha dne 30. junija. Mogoče je tudi Litvinov tolikanj rajše govoril z Briandom v Zenevi, ker je hotel s tem pritiskati na nemško vlado, da iz strahu pred kakšno zvezo med sovjeti in med Francijo pravočasno omogoči nadaljevanje obstoječe pogodbe.

Kam gre Romunija?

Izvirne informacije iz razgovora našega dopisnika z odlično romunsko osebnostjo

Belgrad, 30. maja. — W.

Neka zelo uvaževana romunska politična osebnost, ki pa ne mara, da bi njeno ime bilo iznešeno pred javnost, mi je dala nekaj popolnoma novih vidikov v presojanju tako notranje kakor zunanje političnih vprašanj, ki zadevajo Romunijo in seveda tudi njene sosedne in zavezničke. Zadnji oficijelni komunikacije romunske vlade namreč, v katerem zanikuje, da bi bila kakšna zunanja velesila (pomeni Francijo — op. dop.) s svojim pritiskom prisilila Romunijo, da se odpove popolni svobodi v sklepanju trgovinskih zvez s katerokoli državo (pomeni Nemčijo — op. dop.), v jasni obliki potrjuje domneve, da obstojajo v Bukarešti tendence, ki bi rade romunsko zunanjo politiko preusmerile iz oblasti Male antante v območje Nemčije. Znano je, da se je meseca februarja mudil v Romuniji bivši predsednik nemške narodne banke dr. Schacht in akoravno ni javnost nikdar izvedela vsega, kar se je govorilo na njegovih sestankih z raznimi ministri, je znano toliko, da je prišel ponujati zelo ugodne pogoje za trgovinsko pogodbo in za najetje večjih kreditov v Nemčiji. Takoj za njim je prišla komisija Gutmann, ki je pogajanja nadaljevala in sicer z nemalim uspehom. Takoj nato so izbruhnile politične težave, ki so strmoglavile vlado in po dolgih krivuljastih potih slednjič dovedle do konstituiranja nove vlade pod predsedstvom Jorje. Položaj je postal še bolj zmeden, ko sta avstrijska in nemška vlada dne 17. marca predčasno objavili svoj zloglasni protokol, v katerem napovedujeta »carinsko zvezo, kateri se bodo lahko pridružile tudi druge države«.

Značilno je bilo, da romunski tisk absolutno ni delil razburjenja, ki bi zgrabilo českoslovaško in francosko javno mnenje in da je nasprotno poudarjal gospodarsko koristnost tega načrta. Ministri Male antante so šli zborovat v Bukarešto, čeravno Romunija kot sedež redne letne konference Male antante ni bila na vrsti, samo zato, ker je nevarnost, da Romunija krene svoja pota, bila res velika. Romunsko zunanje ministrstvo se je moralo vdati prijateljskemu prigovarjanju, akoravno zelo nerado, tem manj, ker je pričakovalo istočasno drugega gosta. V trenutku namreč, ko bi imeli prihajati zavezniški ministri iz Prage in Belgrada, se je v Berlinu vkrcala v brzovlak tudi nova nemška delegacija za trgovinska pogajanja. Sestanek bi bil neobjavljen in v drugem. V zadnjem trenutku, ko je izgledalo, da bodo Nemei in Mala antanta trčili skupaj, je princ Ghika zagrozil ministru Argetoianu, da bo pognal Nemece nazaj čez mejo, če se usodijo priti ob tako neugodnem času. Nemecev ni bilo, po časopisju v Nemčiji so se slišali rezki protesti proti takemu ponižujočemu postopanju, princ Ghika je na

prvi seji ministrov Male antante poudarjal, koliko je Romunija žrtvovala za skupne interese ter sprejemal častitke in zahvale od svojih kolegov. Nevihta je šla mimo, toda ko so odpotovali zavezniški ministri iz romunske prestolnice zatrujoč v oficijelnem obvestilu, da je bila dosežena »enotna fronta, in da bodo države Male antante nastopale skupno proti avstro-nemški carinski zvezi, se je že pripeljal iz Transilvanije nemški delegat Gutmann, da nadaljuje razgovore. V Zenevi pa, ob priliki zasedanja Sveta Zveze narodov, se je romunski delegat po nalogu iz Bukarešte moral obrniti na nemško delegacijo s prošnjo, da naj se pogajanja oficijelno nadaljujejo, nakar je bila imenovana nova nemška delegacija za Bukarešto in je ministrski predsednik Jorja izdal zgoraj citirani komunikacije, v katerem priznava, da si Romunija ni dala vezati rok in da hoče naprej po začrtani poti v smeri proti Nemčiji.

Istočasno je izbruhnila po gotovem delu romunskega časopisja ostra kampanja proti Franciji, češ, da hoče vsiliti Romuniji svoje vidike.

Spričo te cele vrste dogodkov, se mora človek vprašati, kako je mogoče spraviti v sklad sklepe konference Male antante s politiko, ki jo na misteriozen način nadaljuje vlada pod pritiskom germanofilskega ministra za pravosodje Argetoianu in še nekaterih drugih članov kabineta, ki so tudi zelo naklonjeni sodelovanju z Nemčijo. Tudi bi bilo zanimivo ugotoviti, če je prav lojalno, da skuša Romunija skleniti sama zase in ne da bi se ozirala na svoje sosedne trgovinske pogodbe z Nemčijo, pogodbo, o kateri pišejo romunski in nemški listi, da bo za gotove pridelke praktično istovetna s carinsko unijo. Vsekakor je vznemirljivo, če se v trenutku, ko je Nemčija začela znova graditi svojo »srednjo Evropo«, en član Male antante hoče odtrgati od svojih zaveznikov in se nasloniti na državo, ki bo ogrožala s svojo ekspanzijo dve ostali zaveznički. Ali bo torej vendar res, kar je namignil ugledni švicarski list, da se je Nemčija poleg vsega drugega ponudila za posredovalko med Romunijo in sovjeti v vprašanju priznanja Besarabije. Ponudba sama po sebi je sijajna, toda vprašanje je in ostane, če bi se splašalo zavreči stara preizkušena prijateljstva na ljubo efemeričnim obljubam od strani sovjeto in če bi vendarle ne bilo bolje za Romunijo in za njene sosedne, da nadaljuje lani v Sinaju započeto delo. Če je gospodarsko sodelovanje z Nemčijo neizogibno, ali ni boljše, da sodeluje vsa Mala antanta trdno povezana v gospodarsko »enoto, kakor pa da nemško skupina pogoltne te države posamič in drugo za drugo? (Uredništvo prepušča odgovornost za gornje informacije svojemu dopisniku.)

Nenavadno ljubeč sprejem je bil prirejen Nj. Vel. kralju v Mariji Bistrici, kjer sta bila postavljena dva slavoloka, tretji pa je bil pred cerkvijo. Ves kraj je bil v zelenju in cvetju. Na slavoloku je bil napis: »Bog živi Nj. Vel. kralja!« Okrog zastopnikov oblastev se je zbralo na tisoče domačinov in kmetov iz bližnje in daljnje okolice. Z zvonicov se je oglasilo veselo pritrkavanje, možnarji so pokali in odmevali z bližnjih grčev. Kralja so prisotni pozdravili z viharimi klici in ga obsipali s cvetjem. Načelnik občine Rok Milošič je pozdravil kralja s prisrčnim govorom. Navedel je, da je Marija Bistrica slavna božja pot, ki ima že tristoletno preteklost za seboj. V cerkvi je kralja pričakovala duhovščina.

V Zlatar-Bistrici je pozdravil kralja seljak Hitrec in mu tolmačil tamošnje potrebe. Zahvalil se je vladarju za njegovo dosedanje pažnjo. Neki seljak je izročil kralju prošnjo, naj bi oblastvo poskrbelo, da bo rudnik Lignita, ki je v bližini, pričel znova delovati. Tamošnji prebivalci bi na ta način zopet prišli do zaslužka. Nj. Vel. kralj je odgovoril, da se na tem že dela in da mu je stvar dobro znana.

Ob 16.50 je Nj. Vel. kralj prispel v Zlatar. Spalir je bil dolg nad 1 km. Kralja je pred slavolokom pozdravil načelnik Franjo Novosel. Kralj si je nato ogledal zastave prisotnih društev in se zanimal za njihove razmere. Zlatarsko pevsko društvo je zapelo znano domorodno pesem »Z bratskega zagrljaja«. Kraljevski avtomobili so po kratkih postankih drveli naprej do Krapine.

Volitve v Romuniji

Bukarešta, 1. jun. tg. Danes so bile v Romuniji volitve v poslansko zbornico. Po dosedanjih poročilih so volitve povsod potekle mirno. V splošnem se je pokazala pri volitvah velika pasivnost volivcev, ki deloma niti niso dvignili svojih volivnih legitimacij. Vtis je, da volivci vedno manj zapajo v vlado in da nimajo nobenega zanimanja za politiko. Pri zadnjih volitvah pod vodstvom narodne kmetijske stranke je volilo v vsej državi 2.800.000 volivcev. Sedaj pa je računati s tem, da se je udeležilo volitev komaj 2 milijona volivcev. Tudi v Bukarešti samem so potekle volitve mirno, samo v predmestjih je prišlo do majhnih spopadov med posameznimi volivnimi agitatorji. Opozila se je posebno živahna volivna propaganda liberalne frakcije Jurija Bratianu, ki je po vsem mestu dal nalepiti plakate. Volitve so bile zaključene ob 8 zvečer. Gotovih napovedi o izidu še ni mogoče dajati, vendar se zdi gotovo, da je vlada dosedaj predpisanih 40% glasov, tako da lahko računa z zmago in z večino v parlamentu. Narodna kmetička stranka bo najbrže v stari Romuniji in v Bukarešti mnogo izgubila. Pričakovati je dalje, da bodo stranke dr. Lupa, Avaresca, Jurija Bratianu, madjarska manjšina in socialni demokrati dosegli predpisano kvoto 2%, ki je potrebna, da bodo te stranke sploh zastopane v parlamentu.

Fašistična mladina v številkah

Rim, 1. jun. 2. Danes so objavljeni službeno statistični podatki o številu članstva fašističnih mladinskih organizacij. Po teh podatkih je bilo na dan 31. maja t. l. v fašističnih otroških organizacijah »Balilla« vpisanih 780.280 otrok. V organizaciji malih Italijanov je bilo vpisanih 648.640 deklic, a v organizaciji mladih Italijanov 74.182. V raznih drugih omladinskih organizacijah je vpisanih 252.496 mladeničev, tako, da so omladinske organizacije imele skupaj 1.718.434 članov, kar pomeni, da je bilo vpisanih v fašističnih mladinskih organizacijah 13.818 oseb več, kakor pred 1 mesecem.

Eoharistični kongres na Krku

Trst, 1. jun. 2. Te dni je bil izdan velik proglas, s katerim se poziva narod na diecezenski eoharistični kongres v Omišlju na otoku Krku, ki se prične 26. junija, a 29. junija bo ta kongres na višku. Kongres odpre prevzvišeni škof dr. Josip Srebrnič. Za kongres vlada veliko zanimanje na vsem otoku.

Marijine slovesnosti

Split, 1. junija. 2. Tukaj se je večeraj vršila veličastna proslava Matere božje, ki so jo priredili katoliški Hrvatje iz Splita in okolice. Proslave se je udeležilo okrog 12.000 vernikov. Narod je bil navdušen in je ves čas prepeval hrvaške pesmi.

Občinske volitve v Celovcu

Celovec, 1. junija. 2. V nedeljo so se tukaj vršile naknadne volitve. Socialni demokrati so dobili 12 mandatov, 1 mandat več kakor zadnjikrat. Istotako so nacionalni socialisti poskočili od 8 na 9 mandatov, medtem, ko so krščanski socialisti obdržali svojih 9 mandatov. Velenemski in gospodarski blok sta dobila skupaj 5 mandatov, 1 mandat so dobili komunisti.

Drobne vesti

London, 1. jun. tg. Londonski prijatelji Tossaninija so zvedeli od zanesljive italijanske strani, da namerava fašistična vlada Toscaninija, ki ga stražijo v njegovem stanovanju in ki živi popolnoma ločeno od sveta, pregnati za pet let na Liparsko otočje.

Pariz, 1. jun. tg. Danes dopoldne ob 11 je bila v elizejski palači poroka bivšega predsednika republike Doumerguea, ki je bil do sedaj znan med predsedniki republike kot edini samec. Poroko je izvršil župan VIII. pariškega okraja. Doumergue je star 67 let, nevesta pa 53 let.

Krasno godbo in petje

Čujete lahko samo iz gramofona in plošč zadruge JUGOSPORT v Ljubljani, Miklošičeva cesta 34 (A. Rasberger). Pridite in poslušajte! Bodite člani!

Dnevna kronika

Koledar

Torek: 2. junija: Erazem, škof; Marcellin, mučenec.

Osebnosti

Poročil se je 24. maja v cerkvi sv. Marka v Zagrebu elektrotehnik na glavnem kolodvoru v Zagrebu Ladko Mekinc, siviljo gđ. Ani Rozman iz Dravlj pri Ljubljani. Bilo srečno!

Poročil se je v nedeljo, dne 31. maja 1931 državni svetnik gosp. Ivan Škarja iz Beograda z gđ. Magdo Josinovo, hčerko upok. ravnatelja bivše finančne deželne blagajne gosp. Emanuela Josina. Poročil ju je č. g. župnik dr. Rant. Odličnemu paru želimo obilo sreče.

Novi grobovi

V Strugah na Dolenjskem je po dolgotrajni bolezni nenadoma umrl posestnik in tovarnar ter trgovec z lesom Jernej Pogorelec, brat bivšega župana Pogoreleca Antona. Pokopni je bil v zvezni kršćanski moži, oče številne po dobro vzgojene družine. V njegovi hiši se je vsaki večer molilo rožni venec. Tudi od svojih delavcev je zahteval, da hodijo k sv. maši in zakramentom. Bil je silno delaven in varčen, pa tudi vešč v svojem poslovanju. Tovarno in trgovino z lesom je vršil sam tako rentabilno, da si je pridobil s svojo podjetnostjo precejšnje premoženje. S svojim premoženjem je pomagal mariborskemu iz zadrage in zaposloval mnogo delavcev. Bil je z vsakomur ljubezniv in priazen. Zato ga bodo premožni pogrešali in zato za njim žaluje ne samo njegova družina, ampak skoro vsa občina. Svetla mu večna luč.

Ostale vesti

Spominska pločča akademiku Urbanju. Pri Sv. Križu pri Moravčah so v soboto ob 6 zvečer odkrili naši akademiki skupno z ljudskim odrom spomenik pred dvema leti umrlemu tovarišu Francetu Urbanju. Skromna toda prisrčna in lepa slovesnost je napravila na vse prisotne močan vtis. Prisotni sta bili tudi dve sestri pokojnega tovariša. Spominsko besedo sta spregovorila akademiki Breclji in g. Nartle Velikonja. Pevski zbor pa je zapel nekaj lepih slovenskih žalostink. — Nagrobni kamen je v narodnem slogu, lep in priprost. Načrt je napravil č. arhitekt Ivan Pengov.

V zavodu sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano se ponovi na praznik sv. Rešnjega Telesa starorimska drama Amas v 5 dejanjih in v 8 slikah. Vstopnina običajna. Pričetek ob 3 popoldne.

Absolventke IV. gimnazijskega in IV. meščanskega razreda, ki žele biti sprejete v I. letnik učiteljice pri uršulinkah v Ljubljani in one učence, ki bi vstopile v I. II. ali III. razred ženske realne gimnazije pri uršulinkah v Ljubljani kot notranje gojence, naj se prijavijo do 15. junija t. l. — Vodstvo zavoda.

S. P. D. epozarja dotične člane, ki so vložili prošnjo za legitimacijo za obmejni turistični promet z Italijo, da nam je policijska uprava javila naknadno vsled došlih predpisov, da so nekatere vložene slike nepravilne; ali so premajhne, ali pa zaradi popisa. Vsled tega bo pisarna pisemno pozvala vse prizadete člane, ki nam naj lažje po prejemu našega opozorila pošljejo nove slike in sicer v formatu 65x11 cm.

Lastnikom motornih vozil. A. A. Kraljevska banska uprava dravske banovine razglasa: V zvezi s § 77 pravilnika o banovinskih davčninah za leto 1931-32 se plačuje banovinska trošarina na pnevmatiko v iznosu Din 25.— za 1 kg. Da se ne bi oviral avtomobilski promet s kontrolo o plačilu te trošarine, dopuščamo, da se ta plačuje pavšalno za leto 1931-32 in sicer: a) za motocikele Din 100, b) za osebene avtomobile Din 500, c) za tovorne avtomobile, avtomobile in priklopne vozove s 4 kolesi Din 2000, d) za priklopne vozove z 2 kolesi Din 1000. Lastniki motornih vozil, ki ne plačujejo pavšalno trošarine na pnevmatiko, jo plačujejo po § 77 pravilnika o banovinskih davčninah za leto 1931-32 v znesku Din 25 za 1 kg ter se morajo podvzeti vsem kontrolnim dolžnostim, ki jih bom izdal naknadno. — Ban: dr. Marušič I. r.

Društvo slovenskih emigrantov v južni Srbiji. Kakor smo že objavili v slovenskih dnevnikih, se je v Skopju ustanovilo društvo emigrantov iz Julijske Krajine. Cilj društva je, širiti prosveto, moralno in materialno podpiranje svojih članov, voditi statistiko vseh emigrantov v Vardarski banovini ter zbrati v društvu vse rojake, brez ozira na državljanstvo, kateri žive v južnih krajih naše domovine. Da se nam posreči čimprej zvedeti bivališče vseh emigrantov v Vardarski banovini.

Damske obleke

Iz umelne svile od Din 120.— naprej, vsakovrstne perline od Din 60.— naprej; kakor tudi boljše svilene in volnene obleke, krila, bluze, otroške perline obleke v vseh velikostih po jako nizkih cenah nudi trgovka F. L. Gorjanc, Ljubljana, Sv. Petra c. 29. Ogledajte si blago in cene v naših izložbah.

pa se še nepričakovano dvignil, prav posebno pa so se odrezali na prvem večeru mali, še ne solo-oblezni Sanciček. Jegrišnik in Šali, na drugem pa Hohnječeva, Vrečkova, Skazova in Fink. V višji stopnji je bil zlasti drugi del na višku, omenim le Stanteta, Lančeggerja, Vlasto Sernec in Kalanovo. Vsa pričakovanja sta izpolnila favorita iz prejšnjih let, sedaj že ne več »mala« Fregljeva, ki odide kmalu na konservatorij in pa še vedno majhni Viher, ki je igral Griegovo g-dur sonato tako, da je sicer razgibana publika kar obslala in poslušala z odprtimi ušmi. Produkcije je zaključil klavirski večer zadnjih treh oddelkov. Bil je v celoti prav dober, največ pa sta dali menda Šmigovčeva in Orožman.

Omenil sem že, da pomeni letošnji nastop v izbihi sodobnega sporeda korak navzgor, čeprav ni mogoče dovolj pozdraviti, čeprav se niso izpolnile vse želje. Pogrešamo pa domačih del pri teh nastopih. Res moramo niso te skladbe dosti primerne za šolski poduk, nekaj slovenskega programa bi se pa že dobilo. To pa bo prihodnje leto izpopolnilo. Zavod bo namreč že med šolskim letom prirejal stalne matinee, na katerih bodo nastopali najboljši gojenci z izključno koncertnimi točkami iz starega repertoira in iz najnovejše glasbene literature, s posebnim poudarkom renesančne in baročne muzike. Bethovna, modernih Rusov, Francozov, Nemcev in najnovejše slovenske glasbe. To nam je gospod ravatelj Sanci za gotovo obljubil, vemo, da bo besedo držal, uspeh bo pa dvojen: glasbeni naraščaj se bo usmeril v sodobnost, Celje bo pa vendar enkrat prišlo do svoje glasbene sezone, ki je bila v »zadnjih letih vsaj po kvantiteti koncertov vsako leto picčljša.

K dosedanjemu delu častitamo, bodočnost Glasbene Matice pa terja izdatnejših prispevkov in podpor! M.

banovini, pozivamo jih, da nam javijo svoj naslov in pristop v društvo na naslov: Prosvetno in politično društvo »Trst—Gorica—Reka«, Skopje, poštni predal 98. — Obenem opozarjamo vse rojake iz dravske, savske in ostalih banovin, da se osebno ne obračajo na društvo radi službe in drugih informacij, ker bomo upoštevali samo one želje, katere nam bo sporočalo eno ali drugo društvo emigrantov.

Važno naznanilo! Z ozirom za vedno rastočo narodno gospodarski pomen reje perutnine pri nas bi bilo želeli, da se ta stroka čim več razmahne. Že danes je pomemben faktor našega izvoza, a umnejša goja ter večji razmah utegne dvigniti dobičkanost perutinarstva do izrednih višin. Predpogoji je seveda temeljito poznanje predmeta in strokovna izvežbanost. Prava zakladnica za vsakega rejca perutnine je A. Slivnikova knjiga »Perutinarstvo«. Ne le posebnosti vsake pasme, marveč tudi velepomembna poglavja o vnanjih in notranjih kurjih boleznih, porodu in razvadah najdeš v tej dragoceni knjigi, ki je vsakemu resnemu rejcu perutnine neobhodno potrebna. Koliko nejevolje, razočaranj in izgub si prihraniš, če se pustiš podučiti od strokovnjaka — ni treba na dolgo razkladati, to vsak moderen gospodar že sam v. Zato naj si naroči brez odloga v Jugoslovanski knjižarni v Ljubljani čedno opremljeno, bogato ilustrirano, 174 strani obsejajočo knjigo »Perutinarstvo«. Cena Din 40.— v celo platno vezana Din 60.—.

Likoviceve Prodane duše so najnovejša povest o grozotah, ki jih trpijo Slovenci v Primorju. V krepkem slogu je prikazana njihova bridka usoda, brezpravno življenje in junaški odpor, s katerim branijo svojo zemljo in jezik. Zivahno popisani dogodki pritegnejo slehernega čitatelja. — Povest se dobi za ceno Din 30.— povsod, v Borovnici v trafiki Lebez in neposredno pri pisatelju, Ljubljana, Raharjeva ulica 4.

Za pomladanske izlete vam nudijo najbogatše izbire provianta veleposrjari Slamič na Gosposvetski cesti.

Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, pomanjkljivem spanju, slabem razpoloženju, razdražljivosti, posežite takoj po staro preizkušeni »Franz-Josef«-grenčici. Poročila višjih zdravnikov v bolnišnicah za žlezočne in črevesne bolezni naglašajo, da je »Franz-Josef«-voda posebno izborna učinkujoče naravno odvajalno sredstvo. »Franz-Josef«-grenčica se dobi v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Oblečemo Vas

elegantno od nog do glave
za mal denar
zelo ugodno, tudi na obroke!

A. PRESKER
Ljubljana, Sv. Petra cesta 14

Nedeljski sport

Tekmovanje po načinu lig je vzbudilo med našim sportnim občinstvom veliko zanimanje. Pri nedeljski tekmi med Ilirijo in Gradjanskim je bilo na igrišču najmanj štiri tisoč gledalcev. V tej tekmi je zmagala sreča. Toda naši klubi bi s svojim znanjem zmago tudi zaslužili.

O nedeljski tekmi bi imeli še nekaj opazk. Že pred tekmo smo omenili zagrebske kibice, ki so ravno moštvo Gradjanskega velika opora. Saj tudi naši kibici niso ravno posebno mirni, toda njih — drukanje — pride največkrat v nepravem času. Bodriti je treba posebno takrat ko omagaže in ne takrat, ko ima moštvo igro v rokah, — drukanje — mora pa biti vedno v mejah dostojnosti. Znano je pa tudi dejstvo, da moštvo Ilirije v najvažnejših tekmah vedno nekoliko slabše igra kakor ponavadi. Tako je bilo tudi v tej tekmi. Igralci niso pokazali tistega člena, kakor smo ga opazili že dostikrat pri moštvo našega prvaka. Kajti ako bi igrali z večjim elanom ne bi Gradjanskemu pomagala sreča. Igra, ki jo je Gradjanski pokazal, nikakor ne more zadovoljiti.

Na vročih splitskih tleh je moral nastopiti drugi zastopnik Ljubljane, Primorje. Podlegel je s 5 : 1. Toda kaj boljšega za Split gotovo ni nihče pričakoval. Vkljub porazu so poročila iz Splita zelo ugodna. Hajduk, ki je to nedeljo prvič nastopil, je imel dosti dela z moštvo Primorja, ki je klonilo šele v drugem polčasu. V prvem je bilo enakovreden nasprotnik. Split bo pa gotovo za vse klube, ki sodelujejo v zagrebski ligi, težka preizkušnja. Marsikateri klub bo doživel še težji poraz kakor pa Primorje. Lahko pa rečemo, da je naš nogomet prav dobro zastopan, z izkušnja mi pa, ki si jih bodo naši zastopniki pridobili, bodo prihodnje leto nastopali gotovo še uspešneje.

Od ostalih sportnih dogodkov bi omenili velik teniški turnir med Zagrebom in Bukarešto. Ob priliki otvoritve teniških igrišč zagrebskega A. T. K., na katerih se je že vršila teniška tekma za Davisov pokal med Jugoslavijo in Japonsko, so igrali najboljši igralci Jugoslavije in Rumunije. — Na Dunaju je na mitingu, ki ga je priredil WAC, startal tudi naš atlet Predanič (Concordia), ki je v ostri konkurenci popravil jugoslovanski rekord na 5000 metrov. Preteklet je progno v času 9:20:8 (prejšnji rekord 9:31). — V Beogradu je na prelatljal BSK 20 letnico obstoja. Ob tej priliki je priredil velik mednarodni nogometni turnir. Sicer ni mogel izvesti program kakor je bil prvotno nameravan. Kajti budimpeštanski Ujpest je zadnji hip odpovedal sodelovanje, ker odpotuje te dni v Južno Ameriko. Ostale tekme so pa končale z naslednjimi rezultati. Sokol je podlegel F. C. Ceite 2 : 1. (Cette — Francija). BSK je pa premagal Eintracht iz Leipziga s 5 : 2. Hazenska družina Celja je podlegla v Zagrebu Concordiji s 38 : 0.

S. K. Grafika sklicuje za sredo, 3. junija t. l. izredni občni zbor, ki se vrši v društvenem prostoru ob 19. Glasnost se prosi, da se istega polnoštevilno udeleži. — Odbor.

Maribor

Slovo zadrugarjev. Tekom večerajšnjega dne so odpotovali iz Maribora delegati posameznih zadrug drž. namestencev, ki so se udeležili zadrugnih praznikov v Mariboru, o čemer je prinesel izbrano poročilo večerajšnji »Slovenski list«. Gostje so se o Mariboru zelo pohvalno izražali; posebno jim je ugajalo kopalšče na Mariborskem otoku.

Težak položaj železniških delavcev. Prišlo je kakor iz jasne: premije se ukinejo. S tem so delavci v tukajšnjih delavnicah drž. žel. usodno prizadeti. Prejeli so oni dan plačo in zastmeli: s čim bodo mogli preživljati svojo rubino? Razen tega je v novem pravilniku še izredno ponesrečen pasus, da odloča do 50 odstotkov posameznikove plače delovodja. Delavci odvisen od delovodje dobre volje in naklonjenosti. Potrti so šli delavci domov. Kako bodo mogli izhajati z zmanjšano plačo v vedno večji draginji? Kako bodo mogli poravnati razne obveze in terjatve pri trgovcih? Moreče skrbi prevzemajo težko prizadeti železniški delavci. Za stotine rodbin gre in tisoče ubogih otrok. Vsekakor bi se moral pravilnik spremeniti v tem in onem, da bi delavstvu dohodki ostali vsaj nezmajljivi. Draginja vedno večja...

Smrtina nesreča. Zasebnica Dedič Stefanija, stara 21 let, je na svojem stanovanju padla po stopnicah. Padec je bil usoden. Radi težkih zadolženih poškodb je bila ves čas v nezvesti in je večerj podlegla poškodbam. Pokopali jo bodo danes ob pol 16 na magdalensko pokopališče. Pokopna Stefca je bila vsepovsod priljubljena in v zornu mladenka. Naj počiva v miru! Težko prizadeti družini pa naše iskreno sožalje.

Glasbena Matica poje na turneje. Kakor se čuje, se tukajšnja Glasbena Matica pripravlja na turnejo po Franciji, Angliji in Nemčiji.

Za mladinsko prvenstvo. V nedeljo sta odigrali mladini Železničarja in Maribora tekmo za mladinsko prvenstvo. 2:1 za Železničarje.

Primorjani v Mariboru. V nedeljo gostuje v Mariboru prvo moštvo ASK Primorja iz Ljubljane. Pomerili se bodo z Rapidovci.

V dvorani Prosvetne zveze vprizori ljudski oder na dan sv. Rešnjega Telesa ob 20 premiero dr. Dornikove drame »Gruda umira«. Kakor znano se v omenjenem delu prikazuje velika ljubezen do rojstne grude.

Nagrade Jadranske straže dijakom. Za najboljša pismena izdelke, ki jih je svojčas razpisala Jadranska straža, so prejeli v nedeljo dopoldne v dvorani Prosvetne zveze nagrado sledeči dijaki oziroma dijakine mariborskih srednjih šol: Rudolf Jankuba, sedmošolec na real. gimn., za nalogo »Ob morju« (300 dinarjev), Josip Kerenčič, učiteljščnik, za nalogo »Varnost morja za razvoj našega narodnega gospodarstva« (300 dinarjev), Frane Golka, šestšolec iz Celja (600 dinarjev) za nalogo »Borba in oblast na Jadranu«, Ivan Cestnik, petošolec na klasični gimnaziji, za nalogo »Morje v slovenskem slovstvu« (300 dinarjev), Rajko Čolč, šestšolec na realni gimn., za nalogo »Čuvajmo naše morje« (300 dinarjev) ter Darinka Mernoljša, učiteljščnica, za

Celje

Brezposelnim rudarjem v vednost. Rudnik Bare (Senjski rudnik) v Srbiji potrebuje za takojšnji nastop 60 dobrih rudarjev-kopačev in 60 pomožnih kopačev-vozačev. Natančnejša pojasnila in informacije dobite pri Borzi dela v Celju, odnosno pri zastopniku rudnika Ferlezu Ignacu, ki stanuje do 6. junija v Celju v hotelu »Pri pošti, Askerčeva ulica 1.

Ilustrirani Slovenci. Ker so pri tukajšnji upravi naročili povpraševali, zakaj da v nedeljo niso dobili »Ilustriranega Slovenca«, opozarja podružnica vse naročnike, da dobe istega na praznik sv. Rešnjega Telesa.

Seja okoliškega občinskega odbora bo v soboto dne 6. junija.

V nedeljo 31. maja se je vršil občni zbor podružnice Kmetijske družbe za Celje in okolico, na katerem je bil izvoljen novi odbor: Načelnik Pišek Josip iz Medloga, podnačelnik Glinšek Ivan, tajnik in blaginjak Gaberšek Josip, odbornika Vuga Juro in Strečan Jurij, delegat za občni zbor župan Mihelič Alojzij.

Klub koroskih Slovencev ima svoj redni sestanek v petek dne 5. junija ob 8 zvečer v restavraciji hotela Evrope.

Smrtina kosa. V javni bolnišnici so umrli v soboto 30. maja 17 letna Rop Angela, hči obč. tajnika v Lučah, v nedeljo 31. maja pa 55 letna Destovnik Marija, dinarica iz Mojzira in Kos Jofeža, 41 letna posestnica iz Luške vasi.

Nenavaden ponesrečenec. V nedeljo ponoči so pripeljali v vlakom iz Ponikve zidarskega delavca Kr. F., ki so ga fantje napadli z noži in ranili. Rešilni avto ga je prepeljal v bolnišnico. Ko pa so mu hoteli zašiti rano, se je branil in jo je na vse zadnje popral.

Gostilničar-ka pivovarna d. d. v Laškem ima svoj ustanovni občni zbor v torek 16. junija v hotelu »Slavija« v Laškem ob 9.30 dopoldne.

Ptuj

Društvo katoliških gospa v Ptujju ima v sredo popoldne svoj občni zbor v prostiji.

Donski kozaki nastopijo v sredo zvečer ob 8 s svojim koncertom v Društvenem domu. Nastopi 30 pevecv.

Za zavezanec na pridobitino je na občini razgrnjen seznam do 10. junija. Od 16. dalje se bo pridobitina odmerila.

Na ljubljanskem velesejnu so v paviljonu za umetniško razstavo razstavljeno tri slike gimn. prof. g. Jiraka. So to prodani »Slepec«. Od številnih njegovih jadranskih je zastopala »Ribičeva hči«. Vinogrodne Haloze pa predstavlja platno »Od dela domov«.

Jesenske razstave v Ljubljani se bo udeležilo s prispevki tudi ptujsko mesto. Za tozadevne stroške je določenih 5000 Din. Od tega je 1000 Din odmerjenih za najlepše fotografske slike mesta. Ta tisoč se razdeli v štiri nagrade in sicer ena za 500, dve po 200 in ena za 100 dinarjev. Ploščo izbranih najboljših, to je nagradnih posnetkov ostanejo last mestne občine. Ponudbe interesentov morajo biti vložene vsaj do 15. julija.

Kmečka hranilnica ptujska bo še letos postavila svojo hišo. Predloženi načrti je uradno potrjen. Ptuj bo s tem dobil dvonadstropno stavbo, ki bo mestu v prav poseben kras.

Ptujska elektrika bo ostala v rokah zadrage, tako je odločil občni zbor zadrugnikov, ki se je vršil pri veliki udeležbi v nedeljo v Narodnem domu. Zadeva, ki je skoro vse leto zanimala zadrugne člane in sploh vse mesto, je s tem likvidirana. Vodstvo zadrage je v glavnem ostalo isto. Načelnstvo bo še dalje vodil g. dr. Fernevec.

nalogo »Morje«. Razen tega je bilo nagrajenih še sedem dijakov, ki so prejeli nagrade po 100 Din.

Učenci pevski in glasbene šole Katoliške mladine priredijo na Telovo ob 17 v Društvenem domu svoj javni nastop. Vabljeni prijatelji mladine in starši gojencev.

Otvoritev Pohorskega doma magistratnih uslužbencev bo v nedeljo dne 14. t. m. na zelo svečan način.

Zena, ki obračunava z nožem. Pri Bratuševih je prišlo do spora. Menda radi neznatne zadevščine. Pri tem je segla žena Terezija po nožu in ga zasačila svojemu možu Vinku v desno roko, da so ga morali prepeljati v splošno bolnišnico. Za zadevo se zanimajo varnostne oblasti.

Na delovnem trgu. Zaposlitev dobi preko mariborske posredovalnice dela: 6 blapcev, 1 pastir, 1 tapetnik, 1 sedlar, 1 pek, 4 krojači, 2 železostugarja, 1 črkslikar, 1 stavbeni tehnik, nadalje 23 dekel, 20 služkinj, 4 vzgojiteljice ter 15 kuharic.

Tombola v prid Počitniškega doma kraljice Marije se je preložila na nedeljo dne 20. septembra t. l. Imela bi se kakor znano vršiti prihodnjo nedeljo.

Pri mariborski zastavljalnici se bodo dne 10. junija t. l. prodali zastavljeni predmeti in sicer od efektov št. 13551—15229 in od dragocenosti št. 24828—26891, ako se do 6. junija t. l. ne dvignejo ali podaljšajo.

Rokoborci pridejo. Kakor smo že poročali se prične dne 6. t. m. v Unonu mednarodne rokoborbe, katerih se udeleže skoraj vsi prvaki, ki so lansko leto nastopali. Rokoborbe organizira SSK Maribor.

Na Mariborskem otoku se bodo vršile letos plavalne tekme za prvenstvo LPP. V tem oziru je že dala mariborska mestna občina svoj pristanek.

Od kod je deček? Blodil je po mariborskih ulicah Sletni deček Josip Vakej. Odvedli so ga v Dečje zavetišče. Bojda je od Sv. Benedikta v Slov. goricah.

2261 tujecev je bilo prijavljenih v teku meseca maja pri tukajšnjem zglasuvalnem uradu. Od tega je bilo 694 inozemcev.

Ljudsko gibanje. V mesecu maju je bilo v vseh župnijah skupno 121 rojstev, 74 smrtnih slučajev in 30 porok. V stolniški župniji je bilo: 65 rojstev (32 moških in 33 žensk), 19 smrtnih slučajev (8 m. in 6 ž.) ter 7 porok; v frančiškanski župniji: 12 rojstev (6 m. in 6 ž.) ter 26 porok; v magdalenski župniji je bilo: 36 rojstev (21 m. in 15 ž.) in 17 porok. Pri protestantih: 1 rojstvo in 2 smrtna slučaja; pri pravoslavni 1 rojstvo in 1 smrten slučaj.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 2. junija ob 20. uri: KAVALAR MISKO.

Ab. C. Znižane cene. Zadnjič.

Sreda, 3. junija ob 20. uri: LABIRINT. Ab. B. Kuponi.

Četrtek, 4. junija: ZAPRTO.

Kranj

Nov avtobusni red na progi Kranj—Jezerško. Pozimi je avtobus avtoprometne družbe iz Kranja na Jezerško vozil enkrat dnevno, s t. junijem pa vozi dvakrat odnosno ob nedeljah in praznikih trikrat na dan. Novi vozni red je sledeč: Iz Kranja odhaja avtobus na Jezerško dopoldne ob 9.30 in zvečer ob 19.45. Z Jezerškega in sicer izpred gostilne Stular pa odhaja avtobus v Kranj zjutraj ob 6.30, popoldan pa ob 16.45. Ob nedeljah in praznikih vozi še tretji avtobus, in sicer odhaja iz Kranja po prihodu turistiškega vlaka ob 6.15 in se vrača z Jezerškega ob 19.30. Za 32 km dolgo progo iz Kranja do gostilne Stular rabi avtobus normalno poldrugo uro.

Ura na stolpu mestne hiše. Pretekli teden se je po mestu razglašalo rahlo zvonkjanje, ki si ga marsikdo ni znal razložiti. V stolpu mestne hiše so popravljali uro, ki je dolgo let počivala. Obesili so tudi nov 6 kg težak bronasti zvon, na katerega bije ura udarce. Prejšnji zvon je požrla vojna. Novi zvon bo služil tudi v ta namen, da bodo mestni stražniki zvonili z njim v slučaju požara v mestu in budili zaspane Kranjčane. Ura na stolpu mestne hiše je vsekakor zanimiva naprava in čudno, da ure že prej niso popravili. — Zanimivo bi bilo tudi izvedeti, koliko je stolp star in kdaj so prvič postavili vanj uro.

Rateče na Gorenjskem

Smo visoko nad morjem, pravi planinski kraj, zato se zima tu nazadnje poslovi. Sele pred dobrim tednom je skopnel zadnji sneg. Je pa zato bolj prijetno. Gozdovi so mahoma ozeleneli, solnce greje toplo, ljudje hito z delom na polju, da dohite, kat je bilo zamujenega. Počasi se oglašajo tudi letoviščarji. Nekateri domačini imajo že vse prostore oddane, drugi še iščejo in čakajo tujecev. — Cesta proti kolodvoru je zdaj lepo popravljena, zravnanja in razširjena. — Obeta se nam elektrifikacija od banovine. Pravijo, da bo ob letu luč že svetila tudi v Ratečah. — Zanimivo je, da Ratečani plačajo za zemljišča, ki jih imajo onkraj meje, Italiji okrog 30.000 Din davka letno. Zemljiški davek in vse določi nanje so v Italiji še enkrat večje ko v naši državi. Ljudje seveda težko odrajujejo vse dajatve, ker ni nobenega pravega zaslužka. Les nikamor ne gre, zato ni nobenih voženj in ne drugega dela.

Novo mesto

700 letnico smrti sv. Antona Padovankega bodo praznovali župnije novomeškega okraja, na Antonovo nedeljo, dne 14. junija. Predpoludne se bo doma opravila božja služba v ta namen, popoldne bodo pa šli verniki v treh procesijah k sv. Antonu Pad., farnemu patronu v Prečnji. Procesije pridejo v Prečno okoli 3. Ob pol štirih bo imel milostljivi g. prošt Karol C. r. n. pridigo v spomin 700 letnice sv. Antona Pad. in slovesno litanije z blagoslovom.

Pasji kontumae v občini Novo mesto in Smihel. — Stopiče, je omiljen v toliko, da smejo psi, ki so na verižici, biti brez nagobčnika.

Št. Jernej

Dvajsetletnico obhaja v nedeljo 7. junija godbeni odsek Kat. prosv. društva v št. Jerneju. Veliko truda in žrtve so v tem času doprinesli tako kapelniki kakor člani-godci. Pa kdor ima veselje do godbe, rad prenese tudi kako žrtve. Proslava se bo vršila pri Cvelbarju.

Izletniki — soljarji in Marijine družbe — prav pogosto prihajajo k nam, zlasti v Lard in na Gorjance. Po navadi pride z njimi tudi domač duhovnik, da opravi daritev sv. maše. Takih izletnikov smo veseli. Ne pa takih, ki pridejo uživati naravo ali pa škodo delati.

Novo trgovino z mešanim blagom je otvoril g. Lenčič Karel na Rojhi, opustila pa je trgovino gospa Marija Lopatec, ki se je preselila v Sevnico.

Kaj pravite?

V nedeljo je bil za Ljubljano celik dan: novi tramvaj. Hvalevredno in dostojno je, da po Ljubljani ne bodo drdrali več samo stare škotlje, ampak tudi pravi tramvaj. Gospodje, ki so to uresili, zaslužijo pohvalo. Celo, ki kaj nase da, ima ugled. To velja tudi za mesta. Stari tramvaj dokazuje, da Ljubljana dolga leta ni dala dosti nase. Sedaj poslejamo nobel. Toda pri tem stremiljenju, biti nobel, se je zgodilo nekaj, kar se mi ne zdi nobel.

Pred kakimi tedni se je v znamenju ljubljanskega dučnika neki ljubljanski špišar zgražal nad tem, da sprevedniki cestne železnice dobivajo od gostov napitnino. Ko sem tisto reč bral, se mi je priskutilo tako pisanje. Saj se jaz tudi vozim s tramvajem, najbrže celo več kot tisti špišar, zato lahko rečem, da noben sprevednik ni še nikdar tiščal tistih 50 par, da bi jih obdržal, pač pa sem večkrat moral celo po dvakrat odkloniti, ko mi je dajal nazaj. Kdo bi si bil mislil, da bodo gospodje od maloželjske družbe v želji, Ljubljani dati nobel lice na zunanji, naselili špišarja, ki ni bil nobel, ampak umazan. Prepovedali so sprevednikom — zaradi tistega špišarja — jemati napitnino.

Po pravici povedano, sem se razjezil, ko sem to izvedel. Kaj pa gospode briga, če njihovemu uslužbencu dam magari 10 Din, ako mi je pomagal v vozi ali mi degnil otroka iz voza itd. Za te in take usluge občinstvo sprevedniki niso plačani, pa človek jim je hvalen za prijaznost, ko na drugi strani ne, da niso plačani tako, da bi mogli biti nobel in odklanjati, če jim kdo kaj ponudi. Protestiram proti temu, da mi ni mogote s skromnim darom odkloniti se uslužbencem cestne železnice, če so mi storili kako uslugo! Kadar boste pa plačali svoje ljudi tako nobel, da bodo lahko nobel odklanjali vsako napitnino, tukrat pa ne bom protestiral, ker bom pripravljen, da se sedaj plačani tudi za usluge, ki jih store občinstvu.

Gospode od cestne železnice poznam osebno prav dobro. Zelo se čudim, kako so mogli nasesti špišarja, ki se je pokazal tako malo nobel.

Tramvajski stalni gost.

V tujini ponesrečen rojak

M. Sobota, 31. maja.

Iz Amerike in drugih dežel kar zaporedoma prihajajo poročila o smrtnih slučajih in nesrečah, ki zadevajo tam naše rojake. Tako poročila so prišla iz Severne Amerike in Francije. Sedaj pa je prišlo poročilo iz Buenos Airesa.

V okolici Buenos Airesa je bil na delu Franc Ozmec. Opravljal je precej težko in nerodno delo. Pri delu se je ponesrečil. Nesreča je precej huda. Občutno se je poskodoval, razen tega pa si je zlomil desno roko. Ponesrečenca so spravili v bolnišnico. Leži med samimi tuji. Edino tolažbo mu nudijo rojaki, ki ga pogosto obiskujejo ter mu nosijo slovenske knjige in časnike, da si s čitanjem krajša čas.

Dodati moramo, da je ponesrečeni Ozmec med rojake v Buenos Airesu eden najbolj zavednih Slovencev in je s svojo odločnostjo marsikatero izseljenca zadržal, da ni zabredel na stran pola. Želimo mu skorajšnje ozdravljenje, da bo lahko čim prej nadaljeval svoje narodno delo.

Cerkveni vestnik

Kongregacija »Zlat. Matere božice pri Sv. Florjani ima v torek 2. junija ob 5 popoldne shod. Vse cenj. dame vljudno vabljene.

Iz društvenega življenja

Akademski pevski zbor ima danes zvečer vajo za moški zbor.

Jugoslovansko kemijsko društvo v Ljubljani priredi v četrtek 4. t. m. ekskurzijo v Kranj. Zbirališče v Ljubljani glavni kolodvor ob 7.15. Prijatelji društva dobrodošli.

Redni občini zbor Oblastnega odbora Jadranske Siraže v Ljubljani se bo vršil dne 16. junija t. l. ob 20 in pol v prostorih restavracije Zvezda z običajnim dnevnim redom Člani in prijatelji omenjene organizacije se vljudno vabijo, da se občnega zbora v čimvečjem številu udeležijo.

Poizvedovanja

Najdena je zapustnica na Dunajski cesti. Lastnik naj se zgleda med 12. in 13.: Dunajska c. 62, pritišlje desno.

PIJTE BREZALKOHOLONO PIJALO
»JOGURA«

Kulturni obzornik

Mariborski pismi

I.

Ono soboto smo imeli v unijski dvorani koncert znanega zbora donskih kozakov »Platov«, ki ga vodi dirigent Nikolaj Kostjukov. Drugi kozaki koncert v letošnji sezoni. Da ne more biti to dobro, ni treba menda še posebej naglašati. Radi tega in radi okolnosti, da je koncertna sezona že na zatonu, je zevala ob priliki sobotnega koncerta vsaj spodaj v dvorani porazna praznoba. Kostjukovov zbor je nastopil s sporedom, ki smo ga ob takšnih prilikah že vajeni, ki pa še vedno uže, tako da so bili nastopajoči navzlic vsemu predmet hvalačnega in toplega priznanja od strani občinstva. Nekateri točke so morali ponavljati. Naj iz sporeda navedem Himno Donskih kozakov, Volgo, Ej uhnen oziroma znamenito Kostjukovo Pesem burlovka na Volgi, znano narodno »Redči saralan« ter Kozasko, s katero običajno zaključujejo Kozaki svoje koncerte. Tudi Kostjukovov zbor se odklikuje po nekaterih značilnostih, ki mu omogočajo lepe uspehe. Glasovni material je izredno bogat in močan; basovski znatno nadkriljuje tenorski. Zboru dajejo še prav posebno vrednost odlične solifstovske moči. In razen tega strumna disciplina, ki prihaja tudi na zunaj do vidnega izraza in ki morda malo pretirana ustvarja neizbežen občutek, da gre za težnjo po efektu. Ta vtis se pojačuje ob prelomnih in kakor odrezanih prehodih od pianissimo k fortissimo ter narobe. Kakor Jarovov zbor tako se tudi Kostjukovov poslužuje falzetnega prednosa. V celoti bi moglo tudi za ta zbor in sobotni koncert veljati, kar smo napisali ob posetu in nastopu Jarovove družine ob pričetku letošnje sezone. Prav gotovo pa je, da odмира veliko zanimanje, katerega predmet so bili

Ljubljana Prvi trije dnevi velesojma

Ljubljana, 1. junija.

Enajsti velesojm imamo sedaj v Ljubljani, pa moramo reči, da smo si ga šli ogledat nekoliko s strahom, kajti človek je nekako vajen, da misli, da je nekaj novega težko še videti na velesojmu, zlasti če je imel priliko videti še prejšnje prireditve. Toda tudi letos je velesojm prav zanimiv in vsakdo bo našel kaj zase, česar za dosedanjih prireditvah še ni videl.

Tudi zanimanje obiskovalcev je znatno in doslej je obiskalo velesojm v prvih treh dneh po predvidni cenitvi nad 25.000 oseb. Vreme le deloma škoduje prireditvi. Posebno znatno je število šol in vojaštva. Samo v ponedeljek je bilo na velesojmu šest šol in nešteto vojaštva. Vidi se, da pri mero-dajnih mestih obstaja pravilno razumevanje velike kulturne naloge, ki jo vrši naš velesojm, sedaj že 11. leto.

Kako velik ugled uživa naš velesojm v ino-zenstvu, je razvidno iz številnih čestitk, ki jih je prejel k svoji otvoritvi. Tako je pozdravil velesojm praški župan dr. Baxa, dunajski župan Seitz, velesojm v Leipzigu, trgovska zbornica iz Heba, velesojm v Bruslju.

Nadalje je poslal pismene pozdrave predsednik osrednje uprave Zdrženja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov.

Na poli iz Maribora domov se je oglašil v Ljubljani ter si ogledal velesojm tudi pomočnik finančnega ministra Dušan Letica v spremstvu načelnika Bojiča.

Spored procesije presv. Rešnjega Telesa v stolnici

Ob osmih slovesna pontifikalna sveta maša. Po maši gre ob lepem vremenu procesija: Pred škofijo, Stritarjeva ulica, pred frančiškansko cerkvijo I. blagoslov. — Wolfova ulica, Kongresni trg, pred spomenikom presv. Trojice II. blagoslov. — Udeležijo se ga tudi še prej tam zbrana šolska mladina. — Vegova ulica, Emonska in Cojzova cesta, pred šentjakobskim znamenjem III. blagoslov. — Stari trg, Mestni trg, pred mestno hišo IV. blagoslov.

Razvrstitev.

I. Društva. 1. Prosvetna zveza z zastavo, Stolna prosveta. 2. Krščansko žensko društvo. 3. Kat. mladeniško društvo. 4. Kat. društvo rokodelskih pomočnikov. 5. Krekova mladina in krščanski socialisti. 6. Akad. društva: Danica, Zarja, Borba, Starešinstvo. II. Ženske Marijine družbe. 1. Dekliška iz Lichtenturna. 2. Dekliška iz Kržank. 3. Uršulinska tretja. 4. Marije Pomočnice. 5. Notranja uršulinska. 6. Stolne. 7. Gosposdič in gospe pri oo. jezuitih.

III. Banderi Naše Ljube Gospe. Ženske svetiljke, narodne noše.

IV. Banderi Presv. Rešnjega Telesa. Moški svetiljci, moške Marijine družbe, stolna Vincencijeva konferenca.

V. Dečki in deklice (po pet v eni vrsti).

VI. Prva četa vojske z godbo.

VII. Mestni magistrat, trgovska zbornica, uradništvo, univerza.

VIII. Oo. frančiškani, duhovščina, Presvetli z Najsvetejšim.

IX. Ban in divizionar, pomočnik bana, uradniki in častniški zbor.

X. Druga četa vojske.

Verniki, ob ulicah, kjer se pomika procesija, se naprošajo, da iz spoštovanja do eharističnega Boga okrase in razsvetle okna in ceste. — Občinstvo naj procesije ne trga. Krščanski takt zahteva, da se moški odkrijejo in da verniki pokleknejo, ko neso mimo Najsvetejšega.

Svete maše so od 4 do 8 vsake pol ure, ob 9 in 11.30.

Kaj bo danes?

Drama: »Siehernik«. Predstava v opernem gledališču. Red B.

Velesojm. Jakopičev paviljon: Razstava Presbira o napredku Jugoslavije.

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in mr. Bakardič, Sv. Jakoba trg 9.

⊙ Slov. kat. akad. starešinstvo vabi svoje ljubljanske člane, da se udeležijo polnoštevilo procesije sv. Rešnjega Telesa v stolnici. Zbirališče ob tričetrti na 9. med stolno cerkvijo in semeniščem.

⊙ Za počitniško kolonijo na Homicu se sprejemajo prijave do 7. junija t. l. Potrebna pojasnila daje Slovenska krščanska ženska zveza, Ljubljana, Miklošičeva cesta 5.

⊙ S. K. Trata sporoča svojim članom in članicam, da se vrši redni letni občini zbor danes 2. junija ob 20 v Šentpeterski prosveti. — Odbor.

II.

Te dni je izšla v Girilovi tiskarni v Mariboru ter v založbi mariborskega Zgodovinskega društva knjiga o cerkvenih spomenikih v Celju, ki predstavlja nadaljevanje velikega dela blagopokojnega našega umetnostnega zgodovinarja dr. Avgustina Stegenskega, v kolikor se tiče ohranjanja in obelodanjanja umetniških, zlasti cerkvenih spomenikov na področju lavantinske škofije. Izšla je v dostojni, reprezentativni opremi, česar moramo biti še prav posebej veseli v Mariboru, na svojočasno pobudo mariborskega Zgodovinskega društva v smislu pomembnih kulturnih sklepov ob priliki svečane proslave društvene 25-letnice ter v pisateljsko znan-

Letos so že mnogi obiskovalci velesojma opazili, da ni nobenega prahu. Ves prostor velesojma je namreč bil poskropljen s cestolom, to je oljem, ki ga izdeluje tvornica za tanin v Medvodah. Dobro bi bilo, če bi se to vpeljalo tudi na drugih prometnih krajih v mestu.

Zlasti veliko izbiro pa nudi naš velesojm letos v strojni stroki. Imamo celo vrsto novih razstavljalcev, ki so prinesli s seboj razne novosti iz svoje stroke. Tako omenjamo zanimiv stroj za izdelovanje tablet, ki z velikim pritiskom lahko izdela na uro tisoče tablet. To pride zlasti v poštev za našo slaščičarsko obrt in pa lekarnarsko stroko. Zanimanje za stroje je vsesplošno, pa tudi za one, ki se nahajajo na odprtih prostorih v sredini velesojma. Tako obsežne razstave kmet. strojev, kot je na letošnjem velesojmu še ni bilo. Večina strojev je v obratu (gornji jih lokomobile, motorji in električni tok).

V paviljonu K na zapadnem delu sejnišča, je nameščena razstava radijske postaje Ljubljana in umetniška razstava. Zato priporočamo obiskovalcem, da ne zamude ogledati si tudi razstavo v tem paviljonu.

Med tverdkami, ki letos prvič razstavljajo v Ljubljani, je tekstilni koncern Koste Ilič sinov d. d. Koncern ima v naši državi 9 tovarn ter zaposluje nad 3000 delavcev. To je največje tekstilno podjetje v naši državi, z najobsežnejšo produkcijo, kajti podjetje izdeluje volnene izdelke, trikotažo, pletenine, bombažne, lanene in konopljenke tkanine, motvoz, vrvi, mreže, posamentirijo in konfekcijo.

Pouršnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri tverdka J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12

⊙ Prihod nemških industrijalcev v Ljubljano. Včeraj ob tričetrti na 2. so dospeli iz Zagreba v Ljubljano nemški industrijalci, ki so zadnje tedne imeli gospodarsko ekskurzijo v balkanske države. Ekskurzijo je organiziral velesojm v Leipzigu, vodita pa jo univ. prof. dr. Hoffmann in predsednik velesojma v Leipzigu dr. Koehler. Na kolodvoru so nemške industrijalce sprejeli: zastopnik banske uprave dv. sv. dr. Marn, mestni podžupan profesor Jarc, univ. prof. dr. Milan Vidmar, glavni tajnik Zbornice za TOI dr. Windischer in tajnik dr. Pless, tajnik Zveze industrijcev inž. Šuklje in še drugi gospodje. S primernim nagovorom je goste pozdravil podžupan prof. Jarc, zahvalil pa se mu je dr. Hoffmann. Gostje so se nastanili v hotelu »Union«. Popoldne so si ogledali velesojm, zvečer pa jim je uprava velesojma priredila večerjo v hotelu »Union«. Danes si bodo gostje ogledali Bled in tovarne KID na Jesenicah, nakar odpušajo v domovino.

⊙ Generalna vaja za petkov simfonični koncert je danes ob 20.30 v Uniju.

⊙ Žepar na velesojmu. Umevno je, da so veliko gnečo, ki vlada od časa do časa na velesojmskem razstavišču, izrabili tudi žeparji, ki poskušajo svojo srečo. V nedeljo popoldne pa je imel eden teh žeparjev precejšnjo smolo, da so ga pri tem poslu ujeli. V velesojmskem paviljonu je delavec Ferdinand Sket v gneči naenkrat začutil, kako mu nekdo sega z roko v notranji žep. Hitro se je obrnil, v tem pa je neznanec že umaknil roko in se Sketu izpulil ter se prenil proti izhodu. Sket je potem opisal policijskemu agentu žeparja, ki ga je ta potem tudi izsledil in aretiral. Žepar je brezposelni delavec Gustav M. Poleg njega je policija aretirala na velesojmskem prostoru še tri sumljivce iz južnih krajev, ki so prav tako prišli najbrže žeparji v Ljubljano. Policija jih je izročila sodišču.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA.

Začetek ob 20.

2. junija, torek: SLEHERNIK, predstava v operi. Red B.

3. junija, sredo: ZAPRTO.

OPERA.

Začetek ob 20.

1. junija, torek: SLEHERNIK, dramska predstava. Red B.

3. junija, sredo: VEČNI MORNAR. Red E.

4. junija, četrtek: ZIDINJA. Izven. Gostuje Marij Šimenc.

5. junija, petek: Simfonični koncert v Unionski dvorani.

Trbovlje

Občini zbor Kmetijske podružnice se je vršil s predavanjem okraj. kmetijskega referenta Zupana. Pri volitvah je bila sprejeta kompromisna lista. Takozvana kmečka prosveta je hotela nekaj mešati, pa ji ni šlo.

Občina je otvorila letno kopališče, škoda, da se niso gotove črpalke, da bi se kopali redno v sveži vodi, ne pa kot dosedaj, ko zdravnik ustavi kopanje radi nesnažne vode. Praznjenje in polnjenje bazena pa traja po tri dni.

Cerkveno opravilo na Sv. Rešnjega Telesa se prične popreje. Ob pol 8 bo sv. maša, ob 8 pa procesija. To radi otrok, ki pozneje težko prenašajo hudo vročino.

Uprava Združne elektrarne je odpovedala službo dosedanjemu elektrotehniku g. Kle-novskemu, baje radi nekaterih osebnih sporov s funkcionarji uprave. Odpušeni je bil pri podjetju nameščen 12 let.

Čebelarstva podružnica v Trbovljah vabi vse čebelarje na čebelarsko predavanje, ki bo v nedeljo, dne 7. junija 1931 ob 9 dopoldne pri čebelnjaku mizarja Cestnika v Trbovljah.

Radio

Naš odbor za šolski radio — zaživel.

Na poziv kr. banske uprave dravske banovine je UJU poverjenosti Ljubljana sestavilo odbor za šolski radio, ki naj se poloti ustvaritve in organizacije šolskega radia v naši banovini. Ta odbor, ki ga tvorijo gg. prof. Leop. Andree (kot zastopnik banske uprave), prof. Niko Kuret, str. učitelj Jos. Lampe, ravn. Ivan Dimnik, ur. Jos. Ribičič, uč. Veloslav Mlekuz, šol. upr. Ivan Kržišnik, šol. upr. Jos. Rupnik in zastopnik radia Ljubljana dr. K. Capuder, je imel svojo prvo sejo v soboto 23. maja ob navzočnosti vseh navedenih gospodov razen zastopnika naše postaje. Seja je ugotovila popolno soglasje vseh povabljenih delavcev na polju našega radia, ki so se zedinili v tem, da je treba pričeti s šolskim radijem takoj z jesenjo. Koristno bo, ako se čimprej ugotovi stanje radia z ozirom na naše šole, t. j. koliko naših šol poseduje radio itd. Razširjenju radiofonije med našim učitelstvom bo moral služiti (poleg maloštevilnih naših tozadevnih publikacij) zlasti tečaj za rokotorni pouk, ki se bo vršil v počitnicah v Ljubljani in Mariboru in na katerem bodo nastopili kot predavatelji gg. prof. Andree in šol. upr. I. Kržišnik za tehnično plat, prof. N. Kuret pa za organizatorno plat šolskega radia. Izrazi se obenem želja, naj se priročna radijska literatura pomnoži s ponatisom člankov šol. upr. I. Kržišnika, ki so izhajali v tedniku »Radio-Ljubljana«. Prav tako se obveže g. prof. Niko Kuret, da pripravi na podlagi svojih člankov o šolskem radiu rokopol za rednega propagandno brošuro, ki je predvsem potrebna za popularizacijo ideje o šolskem radiu. Vsekakor pa bo moral biti naš šolski radio vse več kakor navadna šolska ura. Postati bo moral po zgledu drugih držav integralen del pouka ne le osnovnih, ampak tudi srednjih šol. Odbor kaže za realizacijo tega načrta najboljšo voljo in upati je, da bo našel razumevanje vseh faktorjev. Predsedstvo odbora je prevzel g. prof. Leop. Andree, ki daje garancijo za globino in resnost dela, za katero je ta odbor poklican.

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 2. junija: 12.15 Plošče (slovenske pesmi, kmečka godba). — 12.45 Dnevne vesti. — 13.15 Cas, plošče, borza. — 18. Prens balalajke »Kremelj« z velesojma. — 19. Prof. Pengov: V tovarni gospe Flore. — 19.30 Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina. — 20. Plošče. — 20.30 Prens iz Zagreba. — 22.30 Cas, dnevne vesti.

Sreda, 3. junija: Opoldanski program odpade. 18. Salonski kvintet. — 19. P. dr. R. Tominec: Portreti iz svetovne literature. — 19.30 Dr. Preobraženski: Ruščina. — 20. Mozartov večer: Violina solo, prof. Sleis, pri klavirju gospa Ruša Sleisova: Sonata za violino in klavir v F-duru. — 21. Salonski kvintet. — 22. Cas, dnevne vesti.

Drugi programi

Sreda, 8. junija.

Belgrad: 12.45 Radio-orkester. — 20. »Maksim Crnojević«, drama, L. Kontić. — 20.45 Violinski koncert. — Zagreb: 12.30 Plošče. — 20.30 Pesmi in arije. — Budapest: 12.05 Plošče. — 17.30 Koncert vojaške godbe. — 20.30 Operetne arije, nato lahka glasba. — Dunaj: 11. Dopoldanski koncert. — 15.20 Koncertna akademija. — 21. »Prometni Dunaj«, dve sliki. — 22.10 Večerni koncert. — Milan: 12. Pestra glasba. — 19.10 Pestra glasba. — 20.45 »Satmbulska roža«, opereta, L. Fall. — Mühlacker: 11.45 Koncert. — 12.20 Promenadni koncert. — 16.30 Popoldanski koncert. — 20.20 Koncert. — 21.30 Pesmi in slagerji. — 22.45 Ciganska glasba. — Praga: 19.05 Orkestralni koncert. — 20.05 Ljudski koncert. — 21.25 Koncert. — Rim: 12.45 Lahka glasba. — 17. Pester koncert. — 19.40 Plošče. — 20.50 »Mefistofeles«, opera, A. Boito.

ki naj jim v primernih časovnih presledkih sledijo še ostale dekanije. Pa vemo, da ni to samo odvisno od dobre volje in gorečnosti pokreniteljev teh izdaj; zadržno smo prepričani, da bodo tudi denarniki storili svojo dolžnost ter omogočili realizacijo velike zamisli.

Produkcije Glasbene Matice v Celju

Celjska Matica, ki je za ljubljanskim konservatorijem največji glasbeni zavod v Sloveniji — letos šteje že 200 gojencev — je priredila tudi letos štiri uspele javne nastope svojih učencev. Nastopajoči so bili brez izjeme dobro pripravljeni, saj šibkejših talentov učitelji niso pripustili k produkcijam, brez dvoma pa je še mnogo mladih moči na zavodu, ki bi se prav tako lahko pridružili pred javnostjo.

Učiteljski zbor, brata Sancina, Segula in gospe Sancin, Božič, Plzak tvorijo nekako enoto, ki jo odklikuje resnost, s katero se ogibajo vsakih cenjenih efektov in bravur, s katerimi bi lažje briljirali. Vendar niso učne metode učiteljev povsem enake in ni težko ugotoviti postavim pri ravnanju pouku nekatere analize posameznih kvalititet pri proizvedenih skladbah, pri gospe Božičevi usmerjenost v romantični program in izčlenjenost v podaji, pri Sancinovi pa so letos posebno prijetno presenetile moderne skladbe, ki jih je naložila v izvajanje. Dušan Sancin in Plzakova poučujeta predvsem mlajše letnike in tam je treba seveda vcepiti osnovno znanje; zato njuna šola še ni tako očitna. Glavni pomen take šole je seveda vzgoja bodočega in boljše glasbene občinstva in pretežna večina teh gojencev bo ohranila svoje znanje za domačo rabo. Glasbena Matica je vzgojila pa že tudi moči, ki so se s pridom posvetili samo muziki in sedanjim status učeh obeta se novih takih uspehov. Pri nižjih letnikih ni mogoče prerokovati, kdo bo v sredi običal, kdo

Organizacija slovenskih čevljarjev

V nedeljo dne 31. maja se je vršil v salonu hotela Evrope v Celju ustanovni občni zbor Zveze čevljarjskih zadrug za dravsko banovino. Pripravljali odbor (g. Anton Krajcar iz Maribora kot predsednik, gg. Perdan Jernej in Prešeren Josip iz Ljubljane in Plevnik Josip in Bucej Ivan iz Celja) je v zadnjih treh letih izdelal načrt za delo v najvišji organizaciji čevljarjev v dravski banovini.

Predsednik g. Krajcar je otvoril občni zbor, pozdravil prisotne delegate devetih čevljarjskih zadrug, ki imajo več kot 1600 članov čevljarjev, nadalje se zastopniki oblasti in raznih obrtnih institucij in organizacij. Sklenjeno je bilo odposlati brzojavne pozdrave Nj. Vel. kralju, ministru Demetroviču in banu dr. Marušiču. Po pozdravni pesmi mariborskih pevcev je predsednik prečital številne došle pozdrave raznih zadrug. G. Pogačnik je pozdravil zborovanje v imenu celjske občine, g. Radošević v imenu belgrajskega Združenja čevljarjev in g. Založnik v imenu banske uprave.

Nato je pozdravil v imenu zbornice za TOI zborovanje g. dr. Pretnar ter nato izčrpno obravnaval najvažnejša vprašanja naših čevljarjev. Prav dobro je tolmačil določila najvažnejših obrtnih

zakonov (obrnega reda, zaščite obrtništva itd.). Zlasti pa je opozarjal na važnost carinske zaščite pri sklepanju trgovinskih pogodb; kajti najbolj ubija danes naš čevljarjski stan prehuda inozemska konkurenca.

V Zvezni odbor so bili izvoljeni v načelstvo za tri leta: gg. Prešeren Josip, Breskvar Josip, Perdan Jernej in Kralj Martin iz Ljubljane; Krajcar Anton in Berančič Josip iz Maribora; Plevnik Josip iz Celja; Kralj Andrej iz Trčiča; Janša Ivan iz Radovljice; Arnejčič Franc iz Ptuj; Krenčič Franc iz Zagorja in Germovšek Franc iz Brezice; namestniki pa: gg. Oblak Ivan, Mencelj Ivan in Rozman Ivan iz Ljubljane; Govedič Fran iz Maribora, Mohorič Anton iz Radovljice in Čampa Ivan iz Ribnice. Za eno leto za pregledovalca knjig in računov Novak Blaž iz Ljubljane in Koloman Lampret iz Celja. Prihodnji občni zbor se bo vršil v Ljubljani.

Sklenjeno je bilo končno, da se Zveza udeleži po svojih zaslopnih mednarodnega kongresa evropskih čevljarjev v dneh od 10. do 15. sept. letos na Dunaju. Zveza bo intervenirala pri banški upravi zaradi prošnje tvrdke Bata za ustanovitev brzih popravilnic čevljev.

Trboveljska premogokopna družba

58. redni občni zbor Trboveljske premogokopne družbe, ki se je vršil dne 1. junija 1931 v Ljubljani pod vodstvom g. predsednika Andre Luqueta, je odobril bilanco za leto 1930. in sklenil izplačati dividendo od 25 Din za delnico, katere kupon št. 18 se bo vnovčeval od 2. junija 1931 naprej v Ljubljani pri družbeni blagajni, pri ekspoziturah družbe v Belgradu in Zagrebu ter v inozemstvu pri znanih denarnih zavodih.

Kooptacijo g. Andre Luqueta kot upravnega svetnika je občni zbor enoglasno potrdil, odstopivši upravnemu svetniku g. Jean baron de Bourgoing je bil ponovno izvoljen v upravni svet.

Iz poslovnega poročila družbe za preteklo leto posnemamo, da je radi gospodarske krize obsega poslovanje družbe lani nazadovol. V splošnem se je oddaja zmanjšala, se večji izpad pa so povzročila znatno redukcija naročila drž. železnice. To je povzročilo redukcijo obratov in odpust nad 2000 delavcev in se praznovanje. Produkcija premoga je znašala 1.415.000 (l. 1929 1.958.000), oddaja pa 1.370.000 (1.933.000) ton. Produkcija cementa je lani bila manjša kot v l. 1930, ker povečana cementarna zaradi preureditve več mesecev ni mogla obratovati, 3926 (1929 4368) vag.

Poročilo nadalje ugotavlja, da je preokret na premogovnem trgu zadet družbo preden so bile dokončane vsa investicijska dela za izpopolnitve obratov. Toda dela je družba vseno izvršila, da bi prišlo znižanje storitvenih stroškov čimprej do izraza. Nove investicije so prišle do izraza v bilanci za 1930.

Povišala se je postavka visoke zgradbe (vključno znotraj od 18,3 na 19,4 milj., nadalje postavka Strojne naprave od 13,3 na 25,7 milj.). Tudi rudniške naprave so se povečale od 56,7 na 56,8 milj. Nasprotno pa se je znižalo predčasno odkrivanje na dnevnih kopih od 26,6 na 21,3 milj. Med industrijskimi investicijami se je zvišala cementarna od 10 do 19,8 milj., dočim so se ostali obrati znižali od 2,7 na 2,3 milj. Zaloge obratnega materiala so se znižale od 23,7 na 18,8, nasprotno pa so se radi manjše prodaje zvišale zaloge premoga od 2,4 na 8,1 milj. in cementa od 0,6 na 2,0 milj. Izmed ostalih postavk omenjamo predvsem debitorje, ki so se znižali od 191 na 159,8 milj. Kakor je bilo razvidno iz pojasnila na občnem zboru, tvorijo od tega drž. železnice 30 milj. Din, l. 1929 pa 80 milj. Din, zmanjšanje je pripisovati dejstvu, da se postala plačila drž. železnice zelo točna.

Med pasivi so upniki narasli od 78,6 na 79,7 milj. Zaradi že omenjene depresije je bruto donos (vštevši prenos) padel od 109,6 na 98,6 milj. dinarjev. Na drugi strani so se stroški in plače znižali od 7,5 na 7,2, izdatki za socialno skrbstvo so se povišali od 11,0 na 11,1. Znatno pa je narasla postavka davkov in sicer od 25,5 na 29,4 milj. Din, kar je pripisovati računanju samoupravnih doklad v podlago za odmero družbenega davka. Zaradi manjšega donosa se je čisti dobiček znižal od 45,5 na 32,2 milj. Din, kar je povzročilo znižanje dividende od 15 na 12,5%.

Potovanje na mlekarški kongres na Dansko. Mlekarški list v Zagrebu prireja skupno potovanje iz naše države na mlekarški kongres v Kopenhagnu, ki se bo vršil od 14—17. junija 1931. Program potovanja se začne 10. julija, ko je odhod iz Zagreba. Obiskovalci si bodo lahko po poti ogledali tudi Dunaj in Berlin. Ogledali si bodo tudi Kopenhagn in celo južni del Švedske, nadalje si bodo lahko ogledali vse danske vzorne živinorejske in kmetijske naprave. To potovanje priporočamo tudi drugim našim kmetovalcem, ne samo mlekarjem. Če se javi najmanj 20 oseb, bo stalo potovanje 250 danskih kron ali v našem denarju 3.750 Din. V tej vsoti je vstavila vsa prevoznina, nadalje vsa preskrba, naravno brez plačila in drugih posebnih izdatkov. Priporočamo tudi našim čitateljem, da se tega potovanja udeležijo. Informacije dobe pri Upravi Mlekarškega lista v Zagrebu, Trg kralja Tomislava 21.

Položaj na trgu kož

Kakor na domačem, tako se tudi na evropskem trgu sirovih kož kaže jasno tendenca prekomernega trgovanja. V Ameriki, Afriki in Indiji je sirovih kož več kakor jih potrebujejo ostale države, ki se nahajajo itak v krizi nadprodukcije. Trgovina s sirovimi kožami trpi ogromne izgube radi nepredvidne, že več mesecev trajajočega padca cen. V zadnjem času je že kazalo, da je dosežena najnižja točka, ker so bile cene že 20% nižje kot predvojni in splošno so pričakovali stabilizacije. Toda pričakovanje se ni izpolnilo in cene na zadnjih avkcijah v Evropi so zopet popustile, dočim pri zagrebški avkciji sploh ni bilo ponudbe. Tudi na našem domačem trgu so cene dosti padle in n. pr. za svinjske kože ni nobenega povpraševanja, ker sedanje kože niso več kože prejšnjih kranjskih čistokrvnih prašičev, saj so se izenačile s hrvaškimi rasami, ki so pa slabše. Domače tovarne so prisiljene, uvažati pristne svinjske kože iz Švedske in Anglije v svrhu linega strojenja. Cene so od 1. junija dalje sledeče: I. a goveje kože nad 35 kg 9, II. 8, La pod 35 kg veljajo kot II, II. a kot III, telečje kože I. a brez parkljev, gobca, zarez in luknji 16, La kože z napakami kot II, 14 Din (te cene so tudi v Zagrebu na klavnici), svinjske kože I. 6, II. 4 Din.

Borza

Belgrajska in novosadska borza radi praznika nista poslovali.

Denar

V današnjem deviznem prometu so bili tečaji večinoma čvrstjeji iz izjemo Trsta, ki je nekoliko popustil. Promet je bil znaten, posebno v devizi Curih. Vse zaključene devize z izjemo Trsta je dala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaji.) Amsterdam 2281.50 bl., Berlin 1344.50—1347.50 (1346), Bruselj 788.60 bl., Budimpešta 989.21 bl., Curih 1095.30—1098.80 (1097.30), Dunaj 795.33—798.33 (796.83), London 275.66 bl., Newyork 56.55 bl., Pariz 221.05—223.05 (222.05), Praga 167.52—168.32 (167.92), Trst 295.69—297.69 (296.69).

Zagreb. Amsterdam 2281.50 bl., Dunaj 795.33—798.33, Berlin 1344.50—1347.50, Bruselj 786.60—790.00, Budimpešta 989.21 bl., London 275.26—276.00, Milan 295.588—297.588, Newyork 56.45—56.65, Pariz 221.05—223.05, Praga 167.52—168.32, Curih 1095.30—1098.30, Stockholm 15.22 bl.

Skupni promet brez kompenzacij je znašal 4.6 milij. Din.

Curih. Belgrad 9.12, Pariz 20.22, London 25.10, Newyork 51.6, Bruselj 71.975, Milan 27.025, Madrid 42, Amsterdam 207.55, Berlin 122.48, Dunaj 72.56, Stockholm 138.35, Oslo 138.275, Kopenhagen 138.275, Sofija 3.745, Praga 15.30, Varšava 57.90, Budimpešta 90.15, Atene 6.70, Carigrad 2.45, Bukarešta 3.07, Helsingfors 12.95.

Vrednostni papirji

Slaba tendenca za državne papirje traja nadalje in so danes tečaji ponovno popustili. Promet je slab in tako smo danes v Zagrebu zabeležili le par zaključkov v vojni škodi in 7% Bleru. Z znižanjem tečajev se počasi zvišujejo sedanji renditi. Bančni papirji so bili danes deloma čvrstjeji, deloma pa so popustili. Tako je popustila Unionbanka na 170, Jugobanka pa na 71, oziroma 71.50. Več prometa je bilo v industrijskih papirjih, med katerimi se je Guttmann učvrstil od 127 na 130. Znaten promet je bil v delnicah Trboveljske, ki je bila čvrstejša. V teku borznega sestanka pa je popustila od 245 na 240.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 91.50 bl., 7% Bler. pos. 81.50 bl., Celjska 150 den., Ljublj. kred. 120 d., Prastedion 950 den., Kred. zavod 160—170, Vevče 120 den., Stavbna 40 den., Ruše 220 den.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 86—87, vojna škoda ar. 412.50—413 (412.50), kasa 412—413, 6. 412.50—414, 7. 412—414 (412.50), 8.—12. 412.50 d., 8% Bler. pos. 89—90, 7% Bler. pos. 80.25—80.75 (81.50, 80.75), 7% pos. Drž. hip. banke 83—84.50, 6% begl. obv. 63.50—64.50, Tobac. srečke 25 bl., Srečke Rdeč. križa 39—44, Bančne delnice: Ravna gora 75 bl., Hrvatska 50—60, Katolička 33—35, Polje 52.50—54, Kreditna 119 den., Union 170—174 (170), Jug 71—71.50 (71, 71.50), Lj. kred. 120 den., Medjunarodna 67 den., Narodna 725 bl., Obrtna 36 den., Prastedion 950—960 (950, 955), Etno 110 den., Srbska 190—192 (190), Zemaljska 128 bl. Industrijske delnice: Nar. sum. 25 den., Guttmann 130—132 (128, 127, 130), Slaveks 25—30 (25), Slavonija 200—205 (200), Danica 75 bl., Drava 235—236 (235), Sečerana Osjek 290 bl., Nar. ml. 180 bl., Osj. ljev. 215 den., Brod. vag. 64—65, Union 70 d., Vevče 120 den., Isis 49—52.50 (50), Ragusea 330 bl., brez kup., Oceania 190 den., Jad. plov. 490—550, Trboveljska 241—243 (240, 245, 246, 245, 242, 240).

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 92.30, Wiener Bankverein 15.15, Escomptes. 153, Zivno 82, Ausiger Chemische 121.50, Mundus 105, Alpine 14.50, Trboveljska 29.25, Kranj. ind. 40.50, Leykam 2.50, Rima Murany 36.50.

Živina

Dunajski goveji sejem. (Poročilo tvrdke Edv. Saborsky & Co., Dunaj.) Na trg je bilo prignanih 2385 goved. Iz Jugoslavije ni bilo nobene živine. Cene: volj. najboljši 1.70, I. 1.40—1.60, II. 1.10—1.30, III. 0.85—1, krave I. 0.90—1.05, II. 0.80—0.90, bik 0.85—1.15, klavna živina 0.50—0.75. Tendenca je bila mlajša. Cene za prvovrstne volje so bile za pet grošev nižje, sicer pa so se slabo držale. Cene za bike so bile za 5 do 10 grošev nižje.

Žitni trg

Tendenca na žitnem trgu je bila danes nekoliko slabša. Cene so danes nekoliko nazadovale. Tako je notirala danes pšenica Srbobran 205, potiska 207.50, bar. 192.50, Sombor okolica 182.50. Tudi moka je bila danes nekoliko cenejša in je stala po kvaliteti 290—345. Koruza pa je ostala v ceni neizpremenjena, notira: bačko in sremsko blago 105—110.

Budimpešta. Tendenca slabša. Promet omejen. Pšenica junij 14.60—14.67, zaklj. 14.50—14.52, koruza junij 13.62—13.72, zaklj. 13.67—13.69, avg. 13.90—13.95, zaklj. 13.92—13.93, maj 1932 12.65—12.81, zaklj. 12.67—12.69.

Zahvala

Podpisana Urbanija Ivana se v imenu vseh sorodnikov toplo zahvaljujem vsem, ki so kakorkoli pripomogli k postavitvi spomenika mojemu pokojnemu bratu Francetu. Posebno se zahvaljujem akad. društvu »Zarja« in njegovemu predsedniku g. Breclju za vso požrtvovalnost in trud ter za tako v srce segajoč nagrobni govor. Nadalje članom Ljudskega odra v Ljubljani in članom Prosvetne zveze v Moravčah. Bog plačaj!

URBANIJA IVANA.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znanke! Na vprašanja brez znanke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

Trgov. pomočnik mlajši, izurjen v mešani stroki kakor tudi v gostilni in kleti, z enoletno prakso želi premeniti sedanjo službo. Le resne ponudbe je poslati na upravo pod »Speceriste« št. 6145.

Samostojna kuharica

išče službo k mali družini ali k samskemu gospodu, najraje gre v župnišče. — Ponudbe pod »Samostojna kuharica«.

Kuharica

sposobna vsega gospodinjstva, srednjih let, išče službo v Ljubljani ali pa bližnji okolici. Naslov v upravi pod št. 6248.

Kuharica

stara 40 let, pridna in poslušna, vajena vsega hišnega dela, samostojna, išče službo. Nastop in plača po dogovoru. Naslov pod št. 6249.

Službodobe

Vajenko

za damsko krojaštvo — sprejem. Bianchi Nežika Sv. Petra c. 44/I.

Dva vajenca

za pleskarstvo in soboslikarstvo se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. — Grosuplje, Stara pošta 11.

Pouk

Čamernikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesionirana. Prospekt št. 16 zastoni. Pišite ponil

Krojno učilišče

Stari trg 19/I.

prideji krojačem, krojačicam, nešiviljam strokovni tečaj prikojevanja — 8. junija. Poučevali bomo kroji, ki pristojno brez preizkušnje, se lahko obdelava in je obleka takoj gotova. Revnejšim znižani pogoji. Onim, ki ne pristojujejo osebno, pismeni tečaj s slovenskimi učnimi zvezki.

Oblastv. koncesionirana šoferska šola

I. Gaberščik

bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Dunajska cesta 31, nedaleč od kolodvorov. Vhod tudi iz Bleiweisove c. Prihodnji redni tečaj se prične s 1. junijem.

Stanovanja

1—2 sob in kuhinje — iščem. Ponudbe pod »M. I. A.« na upravo lista.

Stanovanje

sobo in kuhinjo, lepo in solčno, oddam takoj — mirni stranki. Ljubljana, Idrijska ul. 3.

Soba

prazna soba meblirana se takoj odda. Ilirska ul. 29, prtlj. desno.

Otroška posteljica

ter od jamčeno čistih leghorn kokošja jajca za valjenje po Din 3, se proda. Gasilska c. 8.

Motorno kolo

s prikolicco, 500 ccm OHV (angleški), električna razsvetljava, brezhibno, malo rabljeno, radi zadrege prodam za 8000 Din. — Naslov v upravi lista pod št. 6247.

Proda se

radi družinskih razmer stara, upeljana in dobro ideča trgovina v zelo prometnem kraju Posavja. Kot pogoj se stavi prevzem blagovne zaloge za približno 150.000 Din po nabavnih cenah, nepremičnine se prevzemo s hipoteko in delnim naplačilom. Natančnejše podatke da uprava lista pod št. 6218.

Damsko kolo

fino, skoro novo se proda na Bleiweisovi cesti št. 6, dvorišče.

Singer

šivalni stroj, malo rabljen, prodam za 600 Din. Kolodvorska 27.

Kolo

dobro ohranjeno se proda po zmerni ceni. Vprašati: Sv. Petra c. 93, prtlj.

Koruza za krmo

oddaja najceneje veletrgovina Hta in moka A. VOLK, LJUBLJANA Resljerna cesta 24.

Kupimo

Oprema za manjšo specerijo, trgovino, rabljena, v dobrem stanju, se kupi deloma ali v celoti. Ponudbe pod »Začetek« št. 6153, na upravo lista.

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana • Selenburgova ulica 6. II. nadst.

Vsakovrstno zlato kupnje

po najvišjih cenah CERNÉ, juvelir, Ljubljana, Wollova ulica št. 3.

Glasba

PIANINI! PIANINI!

Velika priložnost!

Nemška svetovno znana tovarna klavirjev Hauschultz-Berlin je poslala na ljubljanski velesejem 6 lepih pianinov, katere bo tovarna prodala v reklamne svrhe za polovično ceno. — Izkoristite priliko! — Pianini so razstavljeni na velesejmu v paviljonu E 30—32

Pozor!

Nemška tovarna klavirjev Hauschultz-Berlin svetovno znana, je poslala na ljublj. velesejem pianino, na katerem lahko igra tudi neuk, ne da bi se učil igrati. — Razstavljen je na velesejmu v paviljonu E 30—32

Obrt

Turisti! Izletniki!

Pozor!

Sv. Lovrenc na Pohorju, penzion Büttner, nizke cene, mednarodna kuhinja, stalni avtobusni promet od žel. postaje v trg in nazaj.

Kravate

majice, srajce, spodnje hlače, nogavice, igrače, žlice itd. — Ig. Baloh, Maribor, Vetrinjska 18.

Rateče - Planica!

Izletnikom ter sploh letoviščarjem se priporoča gostilna F. KAJŽAR. Tujske sobe ter popolna oskrba na razpolago po zmerni ceni — 42.50 Din na dan za osebo.

Prodaja je pričela

v oddelku C pri. Commerce d. d. Tavčarjeva ulica št. 2. I. nadstropje

2000 duc. ženskih nogavic
1000 „ moških „
800 „ žepnih robcev

po izvanredno nizkih cenah

V oddelku A in B je došla nova partija engl. štifov, šifona I. po Din 10'— etc.

ZAHVALA.

Za premnože dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti našega nad vse ljubljenelega soproga, oz. očeta, gospoda

Ivana Požarja

čevljarškega mojstra

se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujemo. — Posebno zahvalno smo dolžni č. duhovščini, darovalcem krasnih vencev in cvetja, stanovskim tovarišem, Rokodelskemu društvu ter končno vsem prijateljem in znanecem, ki so blagega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, dne 1. junija 1931.

Globoko žalujoči ostali.

Pozor! Pozor!

Tvrška, Teppichhaus zum Türken' Graz V. H. Adjiman iz Carigrada

je zopet tukaj.

Največja izbira perzijskih preprog. Izbrani komadi, med njimi nekaj posebno starih. — Prosi se p. n. odjemalce, in interese, da si ogledajo bogato izbero! — Ne zamudite ugodne prilike, kajti ta se vam nudi samo do zaključka velesejma.

Pazite točno na naslov!

Paviljon H 299—301.

Nič novega v Afriki

Široka javnost si predstavlja Afriko še vedno kot deželo polno neodkritih tajn in strahot, nepristopno in neprebradno. Pozabljam, da je igrala Afrika že v davnih časih veliko vlogo v evropski zgodovini in da ni novinka na svetovnem pozorišču. Že od 6. stoletja pred Kristusom se naseljuje belo pleme v Severni Afriki in po zapadni obali so kupčevali in se naseljevali Evropejci, še predno je Kolumb našel Ameriko.

Kdor potuje danes na »odkritja« v Afriko, se odpravi navadno na afriški zapad, kajti na vzhodu ni več neznanih pokrajin. Kenya, Uganda in Tanganyika so danes približno tako »divje« kakor francoska riviera v glavni sezoni. Vse te pokrajine so preprežene z omrežjem železniških in paroplovnih prog, z avtomobilskimi cestami in javnimi potmi. Povsod zadenemo na farme, nasade, lepa mesta s klubi in sportnimi igrišči. Trumoma prihajajo

ginjo. V obratu je 3000 km železnice. Avtomobilskih cest je samo v Francoski Zpadni Afriki, brez Franc. Konga, približno 7000 km.

Enako izjavo je podala angleška kolonialna uprava glede angleške posesti v zapadni Afriki.

Kolonija Nigerija, ki je že l. 1893. začela graditi železnice, ima danes 2500 km železniških prog. Z avtom je mogoče potovati od atlantske obale po celi koloniji do Čadskega jezera na njeni južno-vzhodni meji ali do Hartuma v egiptovskem Sudanu.

Samo ena sama, nevelika dežela ekvatorialne Afrike — črnska republika Liberia — utegne biti v nekaterih svojih delih belemu plemenu še neznana in neraziskana. Toda ravno teh pokrajin se poročevalci nedeljskih listov izogibajo, ker se pač boje truda in napora takih poti. Tako piše Grace Flandrau v londonski »The Contemporary Reviews«.

Sovjetske smešnice

Hvaležni delavci. Znana klovna Bim in Bom sta bila v Moskvi kaznovana radi sledeče šale. Bim je Bomu pripovedoval o mednarodnem kongresu v Londonu in sprejemu diplomatov v kraljevi palači.

»Povej, ali je bil tudi MacDonald v fraku?«

»Tudi. Bel telovnik je imel in zlato uro. Na uri pa je bilo zapisano: Mr. MacDonaldu hvaležni britski delavci.«

»Povej no, ali si videl tudi Čičerina?«

»Sem.«

»Kako pa je bil oblečen?«

»Tudi ta je imel frak in bel telovnik.«

»Ali je imel tudi zlato uro?«

»Tudi.«

»Tako. Ali si videl napis na uri?«

»Sem. Na uri je stalo: Savi Morozovu (ime znanega moskovskega mecena pred vojno) hvaležni moskovski delavci.«

*

Zmožen državnik. Neki angleški delavski poslanec je obiskal Rusijo. O priliki svečanega sprejema v Kremlju mu je stavil poštni komisar Rikov vprašanje: »Koliko plače ima britski minister za javna dela?«

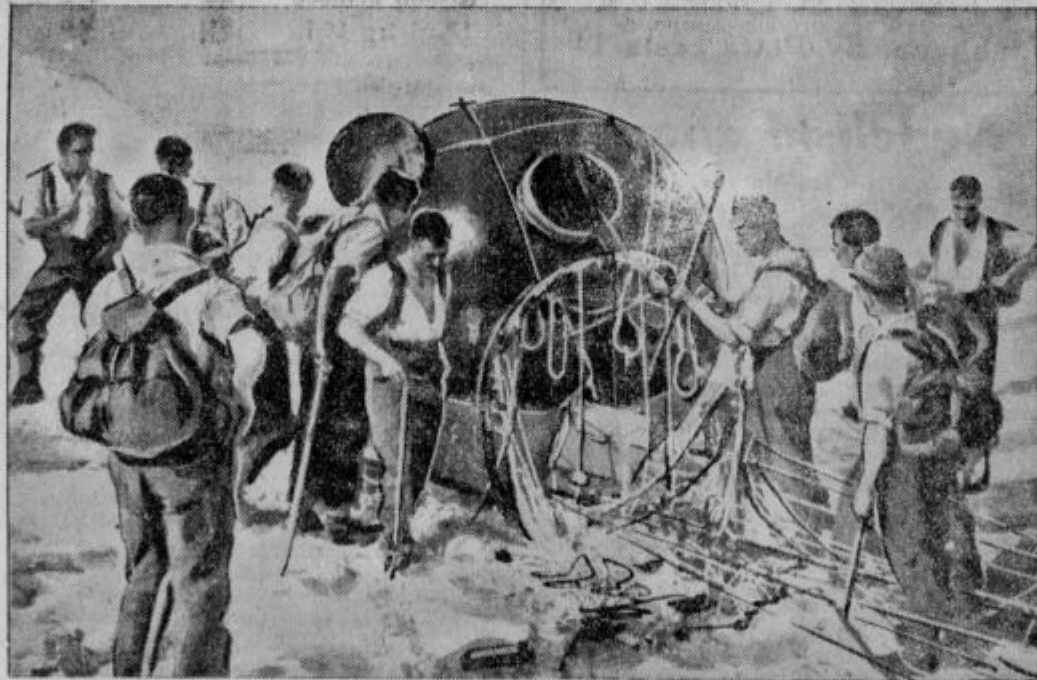
»Štiri tisoč funtov letno,« je odgovoril Anglež.

»Neverjetno,« se je začudil Rikov. »Koliko pa ima MacDonald?«

»Ministrski predsednik prejema osem tisoč funtov.«

»Ampak vi zapravljate narodno premoženje!« je zaklical Rikov. »Poglejte: tu stoji tovariš Kalinin, prezident sovjetske zveze (ki prav tako malo pomeni pod Stalinom kokor poprej pod Leninom). Ima samo 225 rubljev mesečne plače.«

Anglež je pogledal Kalinina in odgovoril: »No, veste kaj: temu tudi pri nas na Angleškem ne bi mi več plačali.«

Gondolo Piccardovega zrakoplova spravljajo avstrijski planinski lovci.

Izpraznjen Piccardov zrakoplov na ledeniku Gurgler Ferner. (Brezžična slika.)

Vljudnost v zakonu

Z ljudmi dan za dnem skupaj živeti, je velika naloga. Njihove posebnosti, navade, usodne lastnosti, oblike sebičnosti, nagnenja k surovosti in brezobzirnosti se v stalnem medsebojnem stiku ne dajo prikriti. Pri tem je vseeno, če se dva ljubita ali sovražita, čeprav ljudje, ki so drug drugemu ravnodušni, lažje izhajajo med seboj nego tisti, ki se ljubijo. Moški more živeti leta in leta v najboljšem razmerju s svojim drugom, ne more pa niti teden dni živeti v miru s svojo ženo ali sinom.

Samo ena pot vodi do znosnega trajnega medsebojnega življenja v tesni zakonski zajednici: uljudnost, obzirnost. Samo neprestano obnavljajoča se obzirnost in neutrudljiva uljudnost more preprečiti, da se ljubezen ne zaduši v malenkostih vsakdanjosti.

Kakšen perversen vrag nas jaše, da smo ravno nasproti tistim, ki jih najbolj ljubimo, brezbržni, dočim smo nasproti tujim ljudem vljudni? Videl sem gospo — piše Frank Crane — ki je pravkar oštevala svoje otroke in jih kaznovala s temnimi pogledi, potem pa zdajci postala pred vrati in si nadela prijazen obraz, da bi sprejela tuje goste.

Mnoge matere ne vedo, da morajo s svojimi otroci ravnati spoštljivo, ako hočejo, da bodo tudi otroci nje spoštovali. Nič ni lepšega videti nego očeta ali mater, ki sta nasproti svojim otrokom

tako vljudna kakor nasproti slučajnemu tujemu obisku.

Moja žena in jaz — nadaljuje Crane — se dostikrat zabavava s tem, da opazujemo parčke v kavarnah, restavracijah, na vlaku, in ugibava, ali so poročeni ali ne. Sram me je povedati, da sodiva, če sta dva pazljiva drug nasproti drugemu, če sta vedra, če si ljubeznivo nasmihata in skušata drug drugemu kakorkoli postreči — da nista poročena, vsaj med seboj ne. Kjer pa vidiva ravnodušnost, kjer je mož zaverovan v častnik in kaže ženi, ki se očividno dolgočasi — hrbet, potem veva, da je tak par poročen, in se temeljito.

Slednjič je pa še tretja vrsta parčkov, ki tod in tam naletimo nanje, čeprav ne pogosto. To so zakonci, ki jih spoznamo po zaupnih malenkostih: ona odstrani prašek z njegovega suknjiča, mu popravi ovratnico ali pa mu posluži z drobižem iz svoje denarnice. Če vidiva take stvari, potem veva, da sta ta dva človeka poročena, pa vendar še zaljubljena drug v drugega, da se zanimata drug za drugega in znata na ljubezniv način občeati med seboj.

Ali se zavedate, da je v kraljestvu ljubezni samo en greh in da se imenuje — nebržnost? To je, kar ženska ne more prenesti. So možje, ki svoje žene pretepaajo in jim drugače delajo krivico — pa jih žene vendar-le ljubijo! Kajti žene so geniji ljubezni. Zato naj bi bil mož vsaj vljuden. S tem bi mnogokrat rešil ljubezen in z njo zakon.

Toda žene naj vedo, da tudi moška ljubezen potrebuje pozornosti. — Tudi zanje velja ukaz uljudnosti.

Spomenik Sobieskemu na Dunaju

Na pobudo poljskih redovnikov na Dunaju je bila dne 28. t. m. svečano otvorjena novozgrajena kapelica na Kahlenbergu v spomin junaškega kralja Jana Sobieskega. Potrebna sredstva je dala vsa na zmago leta 1683. nad Turki ponosna poljska javnost, in pred vsem potomci onih zgodovinskih rodov, ki so bile zastopane v poljski vojski pri rešitvi Dunaja pred neverniki. Lvovski profesor Jan Rosen je kapelico okrasil z grbi teh viteзов. Posvetitev je izvršil v navzočnosti številnih poljskih in drugih gostov apostolski nuncij Henrik Sybilla. Lepa slavnost je obudila spomine na eden izmed najslavnejših dogodkov slovanske zgodovine.

Potrebujemo prvovrstne

smrekove deske

4 m 24 mm, 50 mm, 80/180 mm. Ponudbe na F. Lamer d. d. Zagreb, Nova cesta 36.

Ljudska knjižnica: iz zbirke: 29. zvezek: Savriški; 28. zvezek: Stenčič; 27. zvezek: Stenčič; 26. zvezek: Stenčič; 25. zvezek: Stenčič; 24. zvezek: Stenčič; 23. zvezek: Stenčič; 22. zvezek: Stenčič; 21. zvezek: Stenčič; 20. zvezek: Stenčič; 19. zvezek: Stenčič; 18. zvezek: Stenčič; 17. zvezek: Stenčič; 16. zvezek: Stenčič; 15. zvezek: Stenčič; 14. zvezek: Stenčič; 13. zvezek: Stenčič; 12. zvezek: Stenčič; 11. zvezek: Stenčič; 10. zvezek: Stenčič; 9. zvezek: Stenčič; 8. zvezek: Stenčič; 7. zvezek: Stenčič; 6. zvezek: Stenčič; 5. zvezek: Stenčič; 4. zvezek: Stenčič; 3. zvezek: Stenčič; 2. zvezek: Stenčič; 1. zvezek: Stenčič.

Earl Derr Biggers:

Kitajčeva papiga

73

»Kaj? Ti obdržiš...« Madden je potegnil samokres. »To bomo še videli...«

Glasno je počilo, toda ne iz Maddenovega samokresa, marveč iz svilenega rokava Charlieja Chana. Gospodarjev samokres je padel na tla in iz njegove roke je kapljala kri.

»Ne pripogibajte se!« Visoko in pretresljivo je naenkrat zvenel Kitajčev glas. »Pismo noša je moral hoditi dolgo pot svojega dopusta, toda sedaj je na cilju. Ne pripogibajte se — ali pa poženem krogo skozi katero vaših ničvrednih glav.«

»Charlie — si li znorel?« je ves razburjen kričal Viktor.

»Mislim, da nisem!« se je smehljaj Chan. »Bodite tako dobri, gospod Madden, pa stopite nazaj!« Dvignil je orožje. »Darilo Billa Harta, se mi dozdeva. Zelo lepo orožje, ki pa ga bom sedaj rabil jaz.« Obrnil je presenečenega Maddena, ga preiskal ter postavil stol sredi sobe. »Semkaj — če izvolite.«

»Hudič naj te vzame!« je grmel milijonar.

»Tiho in sedite!«

Veliki P. J. je grdo pogledal svojega neznatnega nasprotnika, potem pa je s tako težo sedel na stol, da je zaškripalo.

»Gospod Gamble!« Chan je otipal tudi drobno profesorjevo postavo. »Svojo lično malo pištoličico ste pustili v svoji sobi? Ravno prav. Tu je vaš stol, velenjen! In gospoda Thorna ne smemo pozabiti: on tudi ni oborožen. Lepo prosim, tu je tudi za vas udoben sedež!«

Stopil je nekaj korakov nazaj in z zadovoljnim muzanjem motril osuplo družbo. »Viktor, vdano predlagam, da se pridružite skupini, vi nespametni mladi mož — kar ste vedno bili — že v Honoluluju!« Porinil je pleten naslonjač med sedee in zbirko orožja na steni ter pogledal na uro. »Tudi jaz se bom drznil sesti; kajti treba bo morda dolgo čakati. Gospod Thorn, vzemite robec in svojemu šefu zavežite ranjeno roko!«

»Česa pa čakamo, hudiča?« je siknil milijonar, od gneva kar modrikast.

»Da se vrne gospod Bob Eden. Imam mu marsikaj sporočiti.«

Nejevoljno je bledi tajnik opravil svojo samaritansko dolžnost. Spešno je tiktakala velika stenska ura. Potrpežljivo, z neomajnostjo svojega plemena, je zrl Charlie Chan na četico svojih jetnikov. Minilo je petnajst minut, prešlo je pol ure — mali kazalec je prekoračil osem.

Viktor Jordan je nepotrpežljivo drsal na stolu. Kako je mogel kdo nespoštljivo ravnati s tem borzijskim magnatom! »Charlie, ti res nisi zdrave pameti!« je razjarjen meketal.

»Naj bo! Bomo počakali in videli!«

Na dvorišče je priropotal avto. Chan je pokimal. »No, konec je dolgega čakanja. Kmalu bo gospod Eden tukaj!«

Nekdo je potrkal. Oblastno je vstopil močan gospod z rdečim obrazom, sledil mu je slok, a tršat spremljevalec.

Madden je planil kvišku. »Inšpektor Bliss! Kaka sreča, da ste prišli — ravno o pravem času!«

»Kaj pa vse to pomeni?« se je čudil sloki.

»Gospod Madden,« je hreščal policijski častnik,

»pripeljal sem s seboj sodnika, gospoda Harleyja Coxa. Dozdeva se mi, da naju potrebujete.«

»Vsekakor! Tale mežikavi dečko je zblaznel. Razorožite in primite ga!«

Cox je stopil k Aziju. »Daj mi svoj samokres, John! Veš, kake posledice ima to: Kitajec s strelnim orožjem v Kaliforniji! Deportacija. Moj Bog, celo dva ima!«

»Gospod sodnik,« se je dostojanstveno opravičeval Charlie, »dovolite, da se vam predstavim: kriminalni asistent Chan od hawajske policije.«

Široko se je zakrohotal sodnik. »Kaj praviš! In jaz sem kraljica iz Sabe! Ali boš spustil iz tace še drugo orožje, ali se mar hočeš protiviti uradniku Združenih držav?«

»Ne protivim se, le opozarjam vas, da sem vaš stanovski tovariš in bi vas rad obvaroval pred zmoto, ki bi vam lahko povzročila brdko kesanje.«

»To nevarnost rad prevzamem nase, moj dragi! Torej, kaj se godi tukaj?« Sodnik Cox je nagovoril gospodarja. »Prihajava radi umora Louieja Wonga. Bliss je presenetil snoči vašega rumenega kuharja z vašim gostom, gospodom Edenom, na železnici, v civilni obleki in v zelo sumljivem tovarištvu.«

»Na pravi sledi ste,« je zagotavljal gospodar. »Ni dvoma, da je on zabodel Louieja. Poleg tega pa ima pri sebi biserni niz, ki je moj. — Prosim, vzemite mu ga!«

»Rad, gospod Madden!« Sodnik je hotel začeti telesno preiskavo, toda Chan ga je prehitel: prostovoljno mu je izročil bisere.

»Predajam vam jih, da jih hranite. Kakor čuvar oostave ste odgovorni zanje. Pomislite, kaj delate!«